

Girit düştükten sonra..

Suriye'yi kim daha önce işgal edecek?

Almanlar Giritteki hazırlıklarını müteakip ve galip bir ihtimal dahilinde pek kısa bir zaman mesafesi içinde yeni hedeflerine taarruz edeceklerdir. Irakta vaziyete hakim olan İngilizlerin Almanlara takadüm ederek Suriye'yi işgal etmeleri ihtimali de vardır..

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Ankaranın:

İngilizler Irakı hakim oldular. Buna mukabil Almanlar da Giritte. Her iki tarafın da her iki tarafındaki vaziyetinin bundan öte tasfiyeden ve yeni hedeflere, yeni müdahalelere hazırlanmaktan ibaret olacağı anlaşılıyor.

Şarki Akdeniz harbinin ilk merhalesi olan Girit; umudundan fazla bir mukavemet göstermiş ve Almanların bir hayli zayıf ve yemine, istila planlarının altüst edilmesine amil olmuştur. Eğer Giritteki mukavemet bu kadar şiddetli, bu kadar çetin ve yıpratıcı olmasaydı; hiç şüphesiz Almanlar tasavvur ettikleri şekilde ve bir iki gün zarfında Giriti hakim olsaydılar; Giritte döktükleri kanıya yetmiş er ve sübayın kanını ya Suriye'de, yahut da Mısırda dökeceklerdi. Bu itibarla Giritin mukavemeti İngiltere'ye arada geçen günleri kazandırmış ve Almanlara da umudularının tam tersine ağır zayıf vermiş ve en güzide parçası kıtaatın harcanmasına amil olmuş, binlerce yeni mücahedelede İngilizlerin yükünü bir hayli hafifletmiştir.

Almanlar Giritte hava üstünlüğü sayesinde tutunmuş, yerleşmiş ve muvaffak olmuşlardır. Alman ve İtalyanlar; hemen hemen bütün tayyarelerini, yine bütün çetileri ile Girit hareketine tahsis etmişlerdir. Bu harekette takip ettikleri sistem şudur:

A—Donanmayı bunalıcı bir hava tazyikine maruz bırakarak Girit sularından uzaklaştırmak

B—Şaşırtıcı, tahripkâr bir hava üstünlüğü ile ve parasütçü kıtaatın alışılmamış harp tekniğini bir tedhiş vasıtası itihaz ederek panik yapmak, adayı derhal teslim almak.

İngiliz donanması; harbin başındanberi ilk defa birkaç cüz'üatını bir arada kaybetmesine rağmen; Giritte vazifesini yapmış ve deniz yolu ile nakliyata müsaade etmemiştir. Pike bombardıman

(Devamı 5 inci sayfada)

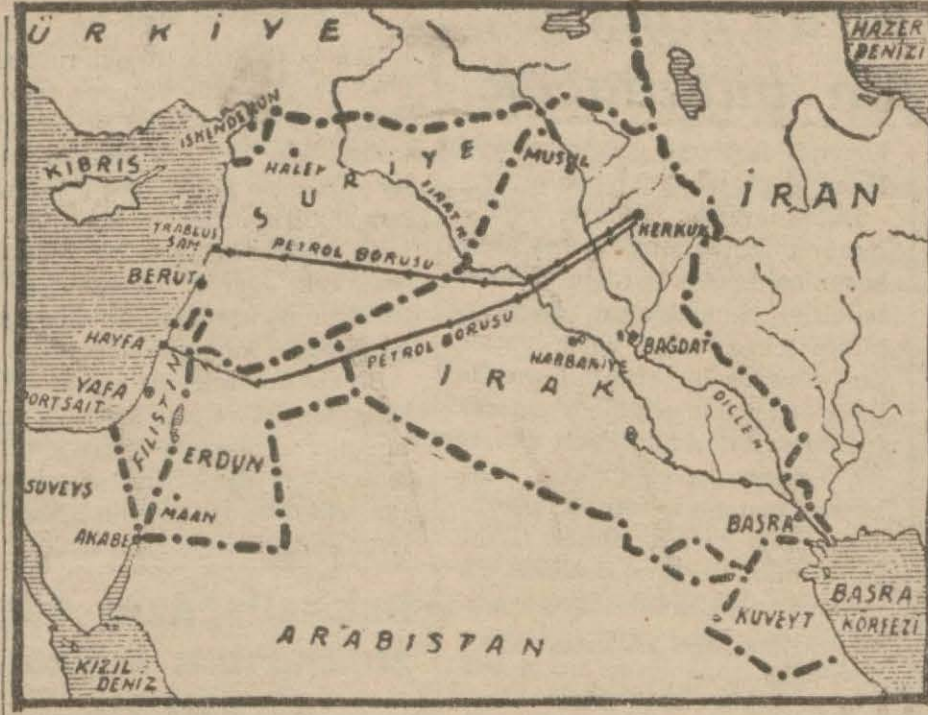
BUGÜN:

Harp Ansiklopedisi

SURİYE nasıl bir yerdir ve ehemmiyetindedir?

Bu çok mühim tetkik yazısını

4 üncü sahife de okuyunuz.

Vaziyeti hergün biraz daha nezaket kesbeden Suriye'nin hudutlarını gösteren harita

Yeni Harekât Arifesinde

Hitler şimdi Suriye'ye yerleşmeye teşebbüs etmektedir

Bir İngiliz askeri muharririne göre, hedef İskenderiye ve Süveyş'tir

Londra 3 (A.A.)—Röyterin askeri muharriri General Gough yazıyor: Giritin kaybı, muhakkak ki muvakkat bir muvaffakiyetsizlik (Devamı 5 inci sayfada)

Romanyada Almanlar aleyhine bir nümayiş

Derhal muhakeme edilmek üzere 136 kişi tevkif edildi

Bükreş, 3 (A.A.)—Bir futbol maçında Almanya aleyhinde hasmane tezahürat olmuştur. Nümayişçilerin büyük bir kısmı talebe idi. 136 kişi tevkif edilmiştir. Tevkif edilenler (Devamı 5 inci Sahifede)

İngilizler Fransız gemilerine ilişmiyor

Lâlinea 3 (A.A.)—Devriyele- rin refakatinde dört büyük Fransız gemisi Akdenize doğru Cebelütariktan geçmektedir. İngiliz harp cüz'üatları Cebelütariktan- dır. Kafilenin geçmesine müsaade edilmektedir.

Darlan'ın Hezeyanı

Türk efkârı umumiyesinde nefret ve asabiyet devam ediyor

Türk Matbuatı, Fransız Başvekil muavinine lâzım gelen dersi verdi

Fransız Başvekil muavini Amiral Darlanın hezeyanlarının memleketimiz efkârı umumiyesinde uyardığı asabiyeti dün yazmış ve Meraslıların, Gaziantep'ilerin,

Urfalıların, Hataylıların Adanalıların hissiyatına tercüman olmuş- tuk.

Tarihi inkâr etmek cür'etini de (Devamı 5 inci sayfada)

Erkek ve kadınların giyiminde tasarruf yapılacak

Memurlar kravatsız, şapkasız gezebilecekler

Öğrendiğimize göre bazı âlâkadarlar; erkeklerin giyimlerinde (Devamı 5 inci sayfada)

Bira istihsalâtının arttırılması için tedbirler

Gümrük ve İnhisarlar Vekilli tetkiklerine devam ediyor

Dün geyrimize gelen Gümrük ve İnhisarlar Vekilli Raif Karadeniz bu sa- (Devamı 5 inci Sahifede)

Mütekaite ve Yetimlerin maaşları evlerine gönderilecek

Maliye Vekili yeni kolaylıklar gösterileceğini söyledi

Askeri ve Mülki Tekadüt Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında dün Büyük Millet Meclisinde müzakere yapıldı-

ken bazı meb'uslar söz alarak te- kaütlere maaş verilirken kolaylık gösterilmesini istemişlerdir. (Devamı 5 inci sayfada)

GİRİT Harbine Bir Bakış

Kıbrısta İngilizler müdafaa hazırlığını tamamladı

İhtiyarlar ve çocuklar şehirlerden çıkarıldı

Vaziyet gergin, fakat sakindir halk soğuk kanlılığını muhafaza ediyor

GİRİTTE İNGİLİZ ASKERİ KALMADI
Alman Orduları Başkumandan- lığı Giritteki muharebelerin sona erdiğini bildirmektedir. Bütün a- da Almanların eline geçmiştir. (Devamı 5 inci Sahifede)

Yeni Vergi zamları üç tak- sitte alınacak

Defterdarın bu sa- bah verdiği beyanat

Vergi ve İnhisar maddelerine yapılan muvakkat zamlar üzerine İnhisar maddelerinden ellerinde bulunanlar dün sabahdan itibaren Defterdarlığa beyanname verme- ğe başlamışlardır.

Defterdar Şevket bu sabah bu hususta bize şunları söyledi:

«—Glikoz maddesi için beyan- name müddeti bir gündür, müd- det dün akşam bitmiştir. Diğer bütün maddeler için dünden itibaren çarşamba günü akşamına kadar beyanname verme müddeti devam edecektir. Bu müddet için de beyanname vermeyenler hak- (Devamı 5 inci Sahifede)

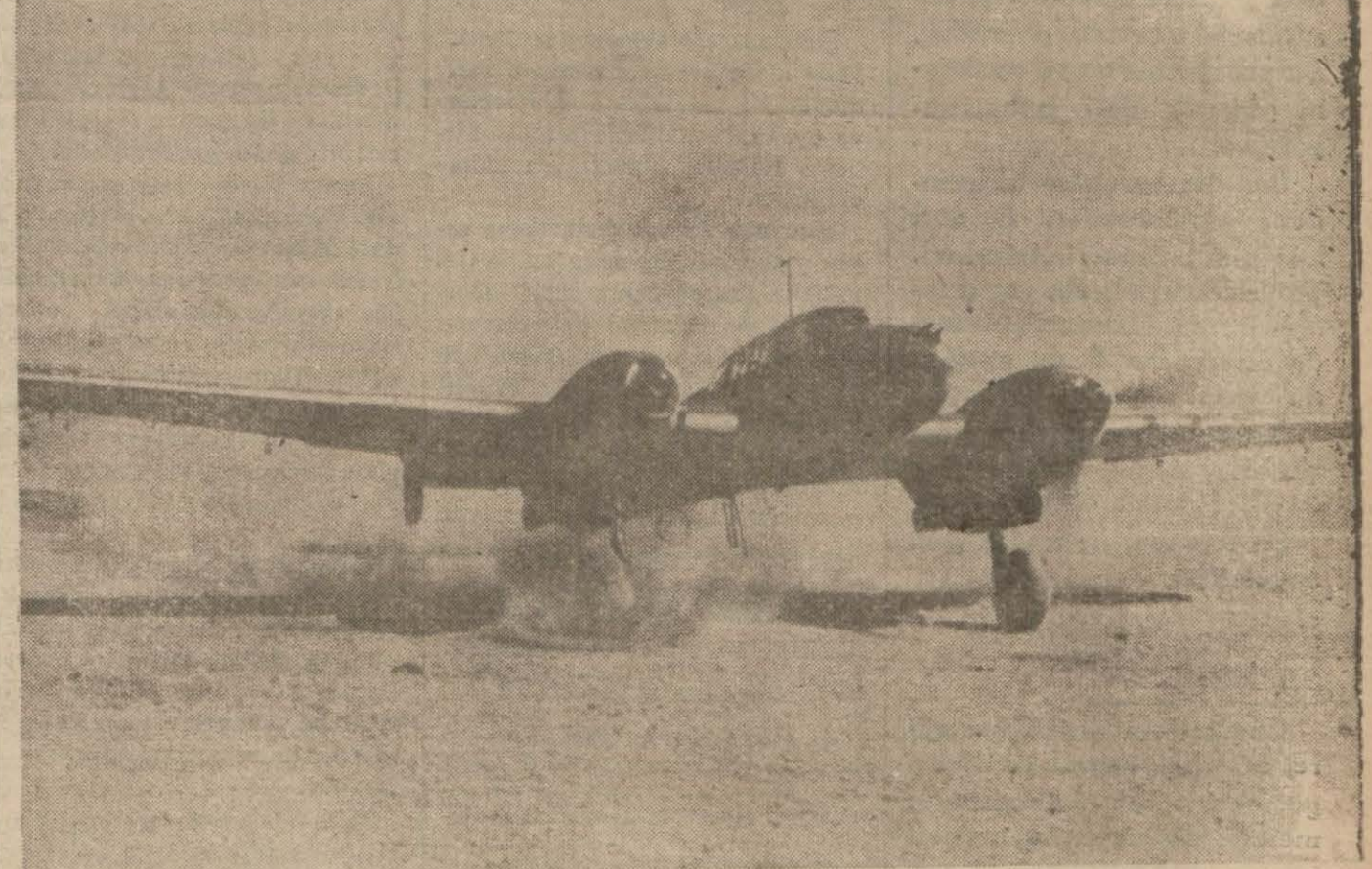
Mahdut âzalı yeni bir Yunan kebinisi teşkil edildi

Başvekil Sideros üç nezareti üzerine aldı

Yunan Kralı İkinci Jorj

Londra 3 (A.A.)—B.B.C. Yunan hükümeti istifa etmiştir. Kral, bazı hükümet erkânını başka va- zifelerde kullanmak istediği için istifayı kabul etmiştir. Yeni kabi- ne yine Siderosun Başvekilliği al- tında daha mahdut azadan mürek- kep olarak teşkil edilmiştir. Baş- vekil Hariciye ve Maliye Nazırlı- ğını da deruhde etmiştir.

Çölde havalandıran ağır bir bombardıman tayyaresi

Hitler üç se- bepten harbi kazanamaz

Onuncu defa olarak Brenner'da tekrar görüşen Mühver devletlerinin iki reisi

Nevyork 3 (A.A.)—İcar ve İare programı müdürü Harri Hopkens «The American» mecmuasında yazdığı bir makalede diyor ki:

«Hitler harbi kazanmayacaktır. Zira hakiki bir deniz kuvveti yok- tur. Hava kudretini de yavaş ya- vaş kaybetmektedir. Amerikanın ve İngilterenin kendisine karşı se- ferber edeceği iktisadi kaynaklar- la boy ölçüşmez.»

Hopkens İngiltere'ye daha fazla yardım etmek lüzumunu kaydey- lemiştir.

Kanada'da 50 milyon İngiliz liralık istikraz

İngiliz ve Kanada Başvekilleri birer nutuk söylediler

Ottava, 3 (A.A.)—600 milyon li- ralık zafer istikrazı münasebetiyle, Çorçil Kanada milletine gö- derdiği mesajda bilhassa demiştir ki: «Ana vatandaşlarımızın birer me- safide bulunan Kanada, hiç mecbur edilmediği halde, fenalık kuvvetlerle mücadele için ilk harp safında yer al- mış bulunmaktadır.» (Devamı 5 inci Sahifede)

Suriyede Al- man askeri yokmuş

Beyrut, 3 (A.A.)—Nesredil- len bir tebliğde, Alman küt'a- larmın Suriyede bulundukları ve bazı Fransız garnizonlarının ye- rine Almanların ikame edildiği hakkında haberler şiddetle tek- zip edilmektedir.

HARP VAZİYETİ

12 gün kazandığını iddia eden İn- giltere, Suriyenin işgali için 12 gün daha kaybetti. Hakikat budur

Yazan: EMEKLİ KURMAY SUBAY

SURİYEYİ HANGİ TARAF KAZANACAK?

Akdenizde İmparatorluk yolu ü- zerinde Girit üssünü kaybeden İn- gilizler, 12 gün kazandıklarını söy-

luyorlar. Bizce bu kazanç kaybe- dilene nispetle denizde bir kum tanesi kadardır.

Acaba İngilizler bu 12 günden (Devamı 5 inci sayfada)

BİR AZİNSAF

1 Kilo kahveden nasıl 18 lira kâr edilirmiş?

Kadıköy vapurlarında çay, kahve fiatlarına 100 para zam edildi

Denizyolları idaresi bir kilo kahveden 240 fincan çıkarılmasının sırrını bulmuş!

Evvelki gündenberi Denizyolla- rı İdaresinin Kadıköy, Haydarpa- şa, Adalar ve Yalova hattındaki vapurlarında çay, kahve, gazoz fiatlarına yüzer para zam yapı-

larak 7,5 kuruşa çıkarıldığı hay- retle görülmüştür..

Her ne kadar çay, kahve pahalı ise de bu pahalılığın fincan, bar- (Devamı 5 inci Sahifede)

Esnafın sıhhi muayenelerine dün başlandı

Yeni mali yıl münasebetiyle dün sa- bahtan itibaren esnafın sıhhi muay- nelerine başlanmıştır.

Her esnaf ay nihayetine kadar ce- miyetine müracaat ederek yeni sıhhi muayene cüzdanı alacaktır. Bu cüz- danları almayanlar ve sıhhi muayene- sı çalışmaları ceza verilecektir. Şen- rimizde sıhhi muayeneye gelmeleri icap eden 55 bin esnaf vardır.

Diğer taraftan esnafın cemiyetleri- ne olan alakalarını fazlaştırmak ü- zere yeni bazı tedbirler alınacaktır.

Tabanca ile kız kardeşini yara- liyan asabî genç

Kadıköyünde Rizapaşa mahalle- sinde Çeşme sokağında oturan ve güzel bir kız olan Ümran çok gezmeye yüzünden ağabeyisi Abidin ile evvelki akşam kavga etmiş ve Abidin tabancası ile Ümranı yaralamıştır.

Bu esnada kendisi de kazaan ya- ralanmıştır. Yaralıları hastaneye kaldırılmışlardır. Sıhhatleri iyidir

KISACA

Darlan'ın dar kafalılığı

A. ŞEKİP

Amiral Darlanın, İngilizlere karşı duyduğu hiddeti izhar ederken, bir biçimini getirip, bi- zim aziz ve mukaddes vatan topraklarımızda da dil uzatması, Türk matbuatında en geniş şe- kilde akisler yaptı. İki gündür, Türk matbuatı, bu münkir ve suiniyet sahibi, hırçın, mecnun ve zavallı, devşirme Fransız diplomatına icap eden cevabı vermekle meşguldür.

Zavallı Fransa! Ne hale düş-

tün? Amiral Darlan gibi dar kafalı adamlara, mukadderatını tevdi edecek kadar şaşkına dön- dü.

Mağlûp olan Fransa, kendini toparlamak, battığı çamurdan kurtarmak için bocaladıkça, da- ha derinlere göküyor.

Nasıl çökmesin ki, başında, Amiral Darlan gibi, tarihten bihaber, hâdiselerden bihaber, adanılar var.

Darlanın, hak ve hukuktan bahsederken, Kilikya üzerinde Fransız hakkından bahsetmesi olur küstahlık değil.

Özbeöz Türk olan Hatay, Türk ana vatanına ilhak edilmiştir. Ne Darlanın, ne şunun, ne bu- nun, Hatayla hiçbir alışverişi yoktur.

HADİSELER
KARŞISINDA
SON TELGRAFTAHTA
PABUCI

Harp dolayısıyla, Avrupada deri sıkıntısı varmış! Her kesin derisi yüzüldü, doğrudur. Bu sebepten dolayı, ayakka-bı yapacak deri bulunamı-yormuş!

Bir çok Avrupa şehirlerin-deki kunduracılar, bu deri ktlığına bir çare bulmuşlar! Tahtadan ayakka-bı yapıp satıyorlarmış.. Bunlar, pek moda olmuş, her kesin ayağın-da bir tahta pabuç varmış!

Sizin anlayacağınız, şu bizim eski takunyalar Avrupada şimdi moda oluyor.

Şu Avrupa, ne kadar geri memleket!

HENÜZ TETKİK
SAFHASINDA

Gazetelerin yazdığına göre, Belediye İktisat Müdürlüğü, bazı kuru sebzelelerin, mesela, nohut, fasulye vesa-ire gibi) neden fiat yükselt-mekte olduğunu tetkik ediyormuş!

Üstüne iyilik sağık!

Henüz, neden vükseldiğini bilmiyor mu işi?

Marifet odur ki, erbabi il-mü iktisat ol kimesneye der-ler ki, her an ve her zaman bütün fiatların seyir sebeplerini anlıya!

BU ÇÖPLER
NE OLACAK?

İstanbulun çöp meselesi öyle bir garip safhaya girdi ki, sormayın.. Efendim, malumu ihsanınız, çöpleri denize dökmek için motor yok.. Müte-ahhit, götürüp Üsküdar açıklarına bırakıveriyor.

Bunu önlemek için, şehir dışındaki araziye çukurlar kazılıp çöpleri buralara dökmek hususu kararlaştırıldı.

Şimdi, bu hal suretine de, sıhhiye idaresi müsaade et-miyormuş!

Çöpler kaldı mı ortada?.. Bari, çöplerimizi evimizde, yatak odamızda saklayalım..

OTOBÜSÜN
SU İÇMESİ

Bir muharir arkadaş, yaz-dığı bir fıkra da şöyle diyor:

«— Otobüsler de beygir gibi su içiyor.»

Bütün otobüslerin, önlerin-de mevcut bir delikten su al-dığını görmüşsünüzdür. Ba-zan, arkadaşın dediği gibi, otobüsün su içmesi, tıpkı bey-girin su içmesine benzer; o kadar uzar.

Bunun sebebi basit ve ma-lûmdur: Otobüs, müşteri bek-liyor. Su vermek için ba-hanesidir. Hele şimdi önu-müz yaz.. Bakın, otobüsler ne kadar çok içecek!

AHMET RAUF

Ayakkabı
işçileri

İhtiyaçları ve san'at-larına lüzumlu mad-deler Cemiyetçe te-min edilecek

Şehrimiz «Ayakkabıcılar Cemi-yeti» idare heyeti azalarının ser-mayesi az imalâthane sahipleri-ve ayakkabı işçileri matlûp nis-bette alâkadar olmadıkları iddia edilmiştir.

Şehrimizdeki ayakkabıcıların sa-yısı yirmi bini bulduğu halde Ce-miyetin âza sayısını 500 ü ge-çmemesi de nazari dikkati celbet-miştir. Âza sayısını arttırmak için çalışması ve ayakkabı işçilerinin mesleki ihtiyaçları daha yakın-dan meşgul olması, san'atlerine lüzumlu maddelerin Cemiyetçe te-mini idare heyetinden istenmiştir.

KÜÇÜK HABERLER

VİLÂYET ve BELEDİYE:

★ Elektrik İdaresi zamdan evvelki hesap üzerine alınacak elektrik ücret-lerini tahsisle başlamıştır. Bundan son-ra yeni zamna göre tahsil edilecek-tir.

★ Sinemacılar Vîlâyetie müraacatla yaz dolayısıyla açık yerlerdeki sinema-ların yirmi dörde kadar açık bulun-malarını istemişlerdir. Bu talep uygun görülmüştür.

TİCARET ve SANAYİ:

★ Ticaret Vekâlinin M. M. Mec-lisinde ehemmiyetini tebarüz ettirdiği Fiat Mürakabe Teşkilâtına, yeniden girecek olan elemanlar için dün sabah Ticaret Odasında merasimle bir kurs açılmıştır.

Fiat Mürakipleri kursuna 65 namzet ıstırah etmektedir. Üç hafta devam e-decek olan bu kurs hem nazari, hem de ameli olacaktır.

★ Dün Mersin limanına külliye-ti miktarda ihlâlât eysası gelmiştir. Bun-lar arasında 1200 balya kalın deri, 265 balya pamuklu mensucat, 100 çuval tukul, 25 balya çuval, 219 sandık çuval ile 716 çuval kahve bulunmaktadır.

★ Dün multeli memlekete 300 bin liralık ihraçat yapılmıştır.

★ Fiat Mürakabe Komisyonu to-patan tuhafiyeye eysası satışlarında kâr haddi olarak yüzde yirmi sekiz, pera-kende satışlarda ise yüzde yirmi beş kâr nisbetti koymuştur.

★ Portafiyete kalmış olan deriler, çay ve pamuklu mensucatan mühim bir kısmı Mersine getirilmiştir.

★ Ormancılığımızın inkişafı için faaliyetle çalışılmaktadır. Yalnız son yılda multeli yerlerde fidanlanan sa-ha 2 milyon hektarı geçmiştir.

★ Tekirdağ'dan meccanen Ana-doluya gideceklerin biletlerinin dağı-tılmasına yarın başlanacaktır. Lima-nımızdan multeli iskelelere yedi va-pur gönderilmiştir. Bunlar 4-17 Haziranda hareket edeceklerdir.

MÜTEFERİK:

★ Emlâk Bankası, dünden itibaren üç aylık emekli, dul ve yetim ma-aşlarını tevziye başlamıştır. Sıra nume-ralarıyla tayin edilen saatte bankaya müracaat edenler, hiç bir güçlüğü uğ-ramadan ve bekletmeden maaşlarını almaktadırlar. Emlâk Bankası maaş sahiplerine rahatça tevziyat yapabili-mek üzere gılelerini çoğalttığı gibi memur kadrosundan ihtiyaca kâfi ge-lecek miktarda da bu iş için ayırmış-tır.

★ Tevziyatın on iki gün içinde arkası alınacaktır.

★ Şehrimizde bulunan radyo sa-hipleri, dünden itibaren abone ücret-lerini tediyeye başlamışlardır. Mak-i-nelerini müdürletmek üzere 1 Hazirandan sonraki müracaatların kabulü-ne kanunî imkân olmadık radyo sa-hiplerine bildirilmektedir.

★ Haziran ayı zarfında ücretlerini ö-demeyenlerden Temmuz ve Ağustos ayları zarfında bu para, yüzde yirmi fazlasıyla alınacaktır.

★ Devlet Demiryolları ortamektep

HALK
Filozofu

Gemi zayılatı

İngiliz Başvekili Çörçilin dediği gibi, bu harbin düğüm noktası At-lantik meydan muharebesidir ve herşey, bu meydan muharebesinin neticesine bağlıdır. Şimdilik, İn-giliz gemi zayılatı - saklamağa lü-zum yok - çok ağırdır. Ruzveltin ifadesine nazaran, İngilizler, kay-bettikleri üç gemiye mukabil, an-cak bir gemi yapabiliyorlar.

Bunun böyle olması gayet tabi-dir. Çünkü, aylardır, Britanya a-dası Alman hava kuvvetleri tara-fından bombardıman edilmektedir. Bu bombardımanların neticesi hakkında sarıh ve tafsilâtli tebliğler bittabi nesredilmeyiz. Fakat, istidlâl etmek güç değildir ki, Al-manlar, bittabi, sanayi merkezle-rinin, dokların, havuzların bom-bardımanına ehemmiyet vermek tedirler.

O halde, Atlantik deniz muha-rebesinin sonu nereye varacak?.. Eğer, Birleşik Amerika, gemi yar-dımında daha acul davranmazsa, Britanya adasının, İngiliz müs-temleke ve dominyonları ile ve A-merika ile münakalesi mahdud o-lacaktır.

Halbuki, İngiltereye birçok me-vat, yiyecek, malmale, hulusa herşey, denizasırlı yollardan gelmek mecburiyetindedir. Amerika yar-dım içinde elini daha çabuk tut-malıdır.

REŞAT FEYZİ

Kağıt buhranı ve
okul defterleri

Şehrimiz Öğretmenleri Yardım Cemiyeti kağıt buhranı dolayısıyla okul defterlerini şimdiden temin etmeği kararlaştırmıştır.

Bunun üzerine ilk partide 2000 defter satın alınarak yeni ders yılı başında mekteplerde talebe-lere ucuza satılmak üzere depo edilmiştir.

Kadın avcısı Eyüplü
Halid'in yeni işleri

Maruf kadın avcısı Eyüplü Ha-lit haphaneden çıktıktan sonra son 15 gün içinde yeniden üç vak'a yapmıştır:

Evvelâ Taksimde Zehra ismin-de bir kadını ve şeker tüccarı süsile münasebet peyda etmiş ve nihayet bu kadının yüz lirasını do-landırmıştır.

İkinci vak'ası da Zeliha isminde bir kadını dolandırmıştır. Bu ka-dını da başkomiser süsile 65 lira dolandırmıştır.

Nihayet Maryan isminde zengin bir kadına da kendisini kuyumcu olarak tanıtmış, bu kadının yükü-k ve pandandiflerini almıştır.

Bu kadınlar dolandırıldıklarını bilâhare anlamışlar ve polise mü-racaat etmişlerdir.

Altın flatları düşünüyor

Altın flatları dün düşmüştür. Bir Reşadiye altını yirmi altı lira 85 kuruştan, külçenin gramı üç yüz otuz üç kuruştan, beşbirarada da yüz on sekiz liradan muamele gör-müştür.

mezunları arasından imtihanla istas-yon memuru alınacaktır.

İmtihan 16 Haziran İşletme Mer-kezlerinde yapılacak, kazananlar 60 lira ücretle münhal yerlere tayin edi-leceklerdir.

Günün meselesi:

Yeni, konforlu
Sığınak inşaatıBüyük sığınaklarda yiyecek,
içecek ve telefon bulunacak

Dahiliye Vekâleti, pasif korun-ma tedbirleri için Vîlâyete bir tez-kere göndermiştir. Bu tezkerede pasif korunma işlerinde azami himmet ve ehemmiyetle çalışılma-sı, resmi daire ve müesseselerin itti haz ettikleri tedbirlerin Be-le-diye tarafından kontrol edilerek noksanlarının ikmali, her kaza kay-makamanın icabında bizzat kaza mntakasında itti haz edilen ted-birleri tetkik etmesi, Emniyet A-mirliğinin, karakol komiserlerinin de mntakalarında alınmamış olan tedbirlerden meş'ul tutulması ve sığınak vaziyeti hakkında her a-yın yirmi yedisine kadar vîlâyete rapor verilip bu raporlar muhte-viyatının Dahiliye Vekâletine bil-dirilmesini emretmiştir. Mayıs so-nuna kadar kazalardan gelen rapo-rları Vîlâyete gönderilmiştir.

Kazalarda da emniyet, seferberlik ve nafia âmirlerinden müteşekkil heyetler faaliyete geçmiş, evvelce lazım gelen tebligat yapılmıştır.

Diger taraftan gehirde yapı-lacağını yazdığımız geniş pasif korunma denemeleri için icabeden tedbirler alınmaktadır. Deneme bütün şehre şamil ve ihtiyacı umumiyyeden bir kısmının men'in-i ihtiva eden bir şekilde yapılaca-kır. bu suretle halk susuz, ekmek-siz, havagazsız, elektriksiz, tram-vaysız, vapursuz, trensiz, köprü-süz kaldığı zaman alması lazım gelen tedbirleri almış bulunmağa mecbur tutulacaktır. Seferberlik Müdürlüğü bunu programlaştı-r-maktadır. Bugünlerde bir toplantı yapılarak hazırlıklar gözden ge-ci-rilecektir. Deneme günü ilân edil-meyecektir.

Ayrıca her semtte konforlu sığınaklar da yapılacaktır. Bu umu-mî sığınaklarda şehir telefonu, yiyecek, içecek, oturma, yatma yerleri ve hâlâ bulunacaktır.

Haliç vapurları

Yeni bir tarife ile se-ferler azaltılacak!

Haliç dairesinin yaz vapur ta-rifesi bugünlerde tatbik oluna-caktır. Tarife hazırlanmaktadır.

Diger vesaiti nakliye tarifeleri-nin aksi olarak Haliç vapurları seferleri yaz tarifesinde kısa göre azaltılmaktadır. Çünkü yazlığa gidilmek yüzünden Haliç sahille-rinde oturanlar azalmaktadır.

Irak ve İran de-miryolları

Irak ve İran demiryolları için istikraz tahvil çıkarması hakkın-da-ki kanun lâyhası Büyük Millet Mec-lisinde kabul olunmuştur.

ADLİYE ve POLİS

İhtiyar dilenci kadını gırt-lağını keserek öldüren katil

Yugoslavyalı Remzi yaşının küçüklü-ğünden idamdan kurtuluyor

Sultanahmette Akbıyıkta Ceza Evi arkasındaki yangın yeri arsa-sında bir kulübeye oturan 80 ya-şında Havva'yı gırtlığını keserek öldüren Yugoslavyalı Remzi Ha-sanoviç isimli delikanlının Ağır Cezadaki muhakemesi dün son saf-hasına gelmiştir.

Tahkikata göre dilencilerin zen-gin olduklarını işiten Remzi Ha-sanoviç, para ele geçirmek hürsile bu kadını gözüne kestirdiği ve Havvanın bu maksatla gırtlığını kestiği, lakin öyle umduğu kadar para bulamadığı anlaşılmıştır.

Dünkü celsede, Müddeiumumi muavini İhsan Yarsuvat, maznun

hakkında Ceza Kanununun idam cezası yazılı 450 inci maddesinin 8 inci bendinin tatbikini ve ancak, yaşı küçük olduğundan, 56 inci maddeye göre bu cezadan 24 yıla indirilerek hafifletilmesini iste-miştir. Muhakemenin devamı, ka-rar verilmek üzere kalmıştır.

Otobüs biletçileri

Otobüs şoför ve biletçilerinin yeknasak elbise ve kasket giyme-leri, para ve bilet çantalarının boyuna asılı bulunması için oto-büs sahiplerine tebligata başlan-mıştır.

İş yerlerin-
de kontrolHer semtte umumî
kontroller yapıl-ması alâkadarlara bildirildi

Han odalarında, basık, rutubet-li ve dar yerlerde bulunan ima-lâthane, atölye gibi iş yerlerinin tesbiti için her semtte kontrol-ler yapılması Belediyece alâkadar-lara bildirilmiştir. Bu kabil yer-lerin sahiplerine kısa bir mühlet verilecek, eğer müesseseler müh-let sonunda istenilen şeraitte uygun görülmezse kapatılacaktır.

Bu ara herhangi bir yangın teh-likesinde üst ve orta katlarda bu-lunanların dışarıya kolayca çık-maları için de tertibat alınması-nı müesseseler sahiplerine tebliğ o-lunması kararlaştırılmıştır.

Bakkallardaki çay
stoklarının miktarı soruldu

Fiat Mürakabe Komisyonu bak-kallar ve diğer esnafın ellerinde bulunan çayların mikat-larının bildirilmesi için Bakkallar Cemi-yetine müracaat etmiştir.

Diger taraftan çay tevziyatın-daki yolsuzluk üzerine komisyon-ca vaz'iyet edilmiş olan çaylarla mevcut stoklar karşılaştırılarak umumî satış kontrol edilecektir.

Yeni tip kadın
ayakkapları!

Son günlerde sığır derilerinde görülen yükseklik devam etmek-tedir. Fiatlar dün 150 kuruşa ka-dar çıkmıştır. Hem deri pahalılığı üzerine ve hem de Avrupadaki son moda-yı uyarak bazı ayakkabıcı-lar, bayanlar ve genç kızlar için altları tahta ucuz yazlık ayakka-bılar yapmağa başlamışlardır. Bunların sayfiye yerlerinde bil-hassa giyileceği ümit edilmek-tedir.

Yalovaya konulacak
elektrik lâmbaları

Yalova vapur iskelesinden kap-hıncalar giden yol üzerinde elek-trik lâmbalarının gayri muntazam olduğu görüldük bunların düzel-tilmesi ve yeniden kazaya elektrik lâmbası konulması kararlaştırıl-mıştır. Bu maksatla bir mühendis şehrimizden Yalovaya gönderil-miştir.

3 çuval kırpıntı
kağıt toplandı!

Kağıt kırpıntılarının atılmıyarak Simer banka verilmesi hakkın-daki kararın tatbiki üzerine şim-diye kadar, 10 ay içinde şehrimiz-de 5019 çuval ve 255 balye kırpın-tı kağıdı toplanmıştır. Ankarada da aynı müddet zarfında 325 bin balye kırpıntı kağıt toplanmıştır.

Yardımcı hemşire-ler kursları

Halkevlerinde açılacak olan yar-dımcı hastabakıcı hemşireler kurs-ları 5 haitan perşembe günü saat 12 - 17 arasında açılacaktır. O gün Eminönü Halkevinde de bir kurs açılacağından bu kursa kaydol-u-nan bayanların aynı saatte hazır bulunmaları istenilmektedir.

kadar değişmişti? Kadınlar ve er-kekler nekadarda çabuk tanış-ıyorlar, ne kadar çabuk senli benli oluyorlardı?

Şimdi otele girmişlerdi. Naci, sekiz on genç kadınla üç beş er-keğin çok gürültü çıkarak ko-nuştuqları bir salon önünde met-rötele karşılaşırlarken, az öte, uzun boylu, sarı saçlı bir adamın derin bir reverans yaparak Rezzan'e eline dudaklarını değdirdiğini gör-dü. Bu adamın sol gözünde bir monakı bulunduğunu da farket-mişti. Fakat ona daha fazla baka-madı, Zira:

— Bir dakika, beyefendi..

Diyei metrodöl tarafından bü-roya çekilmişti. Bu iyi terbiye e-dilmiş bir otel memuru na ben-ziyordu, ve halden alınıyan bir a-dam olduğunu hissettiriyordu:

— Boş yeriniz var mı?

— Bir odamız var. Sizden rica etme kistediğim..

— Nüfus tezkerelerimiz mi?

(Arkası Var)

DIS
Politik

İkinci Vilhelm

Yazan: Ahmet Sükrü ESMA- Sabık Alman İmparatoru İkinci Vilhelm'in ölümüne zamanın me-debdebeli bir siması tarihe ka-l etmiş oluyor. İkinci Vilhelm 1888 senelerinde iktidarı eline geçirdiği zaman, Alman millî birliğ-i yaratan ve bu yüzden şerefl-i ikbalin en yüksek merhalesi-varmış bulunan Hohenzollern lesinin sonuncu rüknünü teşkil-deceği kimsenin aklına gelemezdi. Büyük Fredrik zamanında bu bir Prusya kuruluğu gibi, me-cii Vilhelm zamanında da müstaki bir Alman İmparatorluğu kurul-muştu.

İkinci Vilhelm'in tehlikeli hükümdar olacağı Velihaht olma-dan evvel anlaşılmıştı. Genç harp mağrur, sabit fikir sahibi ve şeyi kendi etrafında toplamak-tıyken bir adamdı. Alman birliğ-i hakiki bânisi olan Bismark, zaman hükümdar olacağına göre nerek, hariciye nezaretinin mü-dosyalarını kendisine gösteren için İmparator Birinci Vilhelm müsaadesini aldığı zaman, İkinci Vilhelm'in babası Velihaht Fredrik oğluna bunların gösterilmesini tiyatsız bir hareket olacağına şü-lemişti. Kısa süren Velihahtlığın manında da Bismarkın iyi müdri sebet kurmayı daima büyük ehem-miyet attığı Rusyaya karşı manlık hissi beslemekte olduğu anlatması üzerine Bismark İkinci Vilhelm'i âdetâ tevbih etmiş, ya-na seferinin Rusyaya karşı muharebeyi tasvip eden raporları üzerine yazdığı «evet, haşiyeye» gören Bismark İkinci Vilhelm'i demisti ki:

— Bir gün İmparator olaca-ğın. Harp ve sulh da sizin elinde olacaktır. Almanyanın Rusya'ya karşı harbe girmesi felâketini ön-çip olur. Çünkü iki cepheye vîşmek mecburiyetinde kalmay-ır. Bundan başka Rusyayı mu-temek mümkün değildir. Rusya bile dört senede mağlûbiyetin teci-terlerinden kurtulmuş ve karı-mıza daha kuvvetli bir düşman la-rak dikilmişti. Rusya daha bu-buk dikilebilir.

Gariptir ki İkinci Vilhelm, İm-parator olduktan iki sene sonra Bismarkın kendisini Velihaht tay-hiz ettiği bu siyaseti takip et-miştir. 1888 senesinde işbaşına ge-tiği zaman, Almanyanın yalnız keri bakımdan Avuranın en kuv-vetli devleti değil, aynı zamanda Bismarkın dehâsile etrafına bir devletler zümresi toplamış, Avru-pa ittihadına yakın bir sebebe ka-muştu. Bir taraftan Rusya ile tedilmiş dostluk mukavelesi var-tı. Diğer taraftan Avusturyayı ve talayayı ittifakına almıştı. Rusya ya beş senedenberi üçlü ittiha-dahildi. Osmanlı İmparatorluğun dostluk münasebetlerinin temin-atılmıştı. İkinci Vilhelm böyle rek askerî ve gerek siyasi bakımdan kuvvetli bir Almanyanın kaddarattı ellerine aldı.

İki sene sonra Bismarkı azat-ı Yaşlı ve tecrübeli Başvekili genç ve mağrur hükümdar arı-da ilk günden ihtilâf çıkırmıştı. Bismarkın bânisi sıfatile Bismarkın şöhrati Almanyanın hudu-dunu aşarak Hohenzollern han-danlığında bir İmparatorluk ol-ma'nın gölgede bırakmıştı.

Vilhelm bu şöhrati çekemiyordu. Birinci Vilhelm zamanında mark tarafından kullanılan kûmdarlık salâhiyetlerini İkinci Vilhelm bizzat kullanmağa mu-mkin değildi. 1890 senesinde mark iktidardan çekildikten sonra ra İkinci Vilhelm'in yaptığı iş Rusya ile ittifakı bozmak oldu. Buna sebep olarak Avusturya 1879 senesinde aktedilen itti-fakla Rus ittifakile telif edilememesi gösterdi. Halbuki Avusturya Rusya ittifaklarını telif etme harici siyasetin en esaslı esası idi. Yalnız kalan Rusya Fransız temayül etti ve 1894 senesinde Rusya ile ittifakı bozmak oldu. Bu ittifakla Rusya ile üç sene sonra da Rusya ile başlıca kara ve deniz kuvvetleri karşı karşıya kaldı. Buna karşı Bismark zamanında teşkil edil-miş üçlü ittifak kâfi değildi. (Devamı 1 inci sayfa)

Edebî Roman: 79

KOLKOLA

Müellifi: Nizamettin NAZİF

Bu son sözler, genç kızın du-daklarından, lezzet derisinde bo-gulmak üzere olan bir olgun dultun inleyişi gibi çıkmıştı. Ve kız, de-likanlının koluna iki elile sarıla-rak devam etti:

— Siz ne güzel erkeksiniz.

Naci durdu. Kıvranan, iki bük-lüm olan kızı belinden kavıyarak doğrulttu ve sol elinin baş par-mağıle çenesinden dürtteker:

— Ne oluyorsun? Sancım mı var?

Galibenin o kapkara göz bebek-leri kaybolmuş, ayaklarını da ha-fif bir morluk kaplamıştı.

— Ne oluyorsun canım? Bizi gö-rürlerse ne derler?

— Ehemmiyet verme.

Ve bir rüyadan uyanır gibi mahmur mahmur delikanlıya ba-karak gülümsedi:

— Ehemmiyet verme şekerim. Ben ararsa böyle olurum.

— Yani?.. Üzerinize bir baygın-lık mı gelir?

— Onun gibi birşey.

— Niçin tedavi etirmiyorsu-nuz kendinizi? Bir doktora gitti-niz mi?

— Buraya gelmemin sebebi bu zaten.

— Anıyamadım.

— Doktorlar Uludağı tavsiye et-tiler. Siz beni spor yapmağa mi geliştirdi sandınız?

— Ehm.. Evet.

— Altitüdelelerin tesiri ile kend-i kendine geçer dediler.

— Rahatsızlığınız neymiş?

— Kadınlik duyguları çok kuv-vetli bir kız olmak.

— O halde.. Bunun en tabii te-

davisli izdivaç olsa gerek.

— Evet doktorlar da öyle söy-lüyorlar. Maamafih bu tedavinin de en emin yeri burası.

— Burada bir koca bulabilece-ğinize emin misiniz?

— Herkes nasıl buluyorsa, bir kismet de bana çıkar elbet.

— Yaaa.. Demek bir genç kız Uludağda kolaylıkla bir koca bu-labiliyor. İzdivaç panayırı mı ku-ruluyor burada?

— Ben, İstanbulda da birkaç sevgili buldum amma, babam hiç birmi beğenmedi.

— Burada rastlayacaklarınızı kendisine beyendirebileceğinizi nereden tahmin ediyorsunuz?

— O, paralı bir adamdır. Zengin bir delikanlı bulursam tereddüt-süz kabul edecektir.

— İstanbulda böyle şey bula-maz mıyız?

— Belki bulabilirim amma.. Bu-nun için balolara, müsamerele-re filân gidebilmek lazım.

— Vaktiniz mi yok?

— Ondan çok birşey yok amma,

babamdan izin almak meselesi var.

— Vermez mi?

— Kapıdan dışarıya çıkarmaz. Sinemaya, tiyatroya annemle be-raber gidebilirim.. O kadar.

— İşte bu tuhaf! Pekî, buraya nasıl gelebildiniz? Evden mi kaç-tınız?

— Hayır. Nasılsa bir izin kopa-rabildik. Seniha ile birlikte ola-cagımızı duyunca itiraz etmedi.

— Ona emniyeti var demek?

— Çok.

— Pek eskiden mi tanışırsınız?

— On gündenberi.

— Siz belki henüz tanıştınız amma babanız babasının eski do-stu olmalı..

— Hayır, Senihayı babamla ben tanıştırdım. Bizim apartmanın ikinci katına taşınmışlardı. Bir iki defa merdivende karşılaştık. On-lar bir defa bize geldiler. Bir kere de biz onlara gittik.

— Hayret! Bu kadar kısa bir zaman tanışmanıza, sevimlenize, iki ailenin birbirine kaynaşma -

sına nasıl kâfi gelebiliyor?

— Ben de buna hayret

UPA HARBİNİN MESELELERİ

Kayzer'in ölümü

ALİ KEMAL SUNMAN
Kayzerin eski imparatoru-
dünya hayatına veda
gün kasıkcı bir iki tel-
flemek kabil oldu. Kay-
zerin eski azametini düşün-
mek şimdi vefatı haberinin
gelmesiyle iktifa edildiğini
gözüne getirmeli.
Kayzerin hanedanının bu
kaderi 918 sonbaharının
sonunda, mağnum bir gününde
kalemini bırakmış, elinde-
ki hududu geçerek Hol-
istica emişti. Çünkü Kayzer
«ordum, donanmam»
«kuvvetler mağlup
Almanyanın hüküm-
kârı mes'ulü diye galip-
düşmek için bita-
melekete sığınmaktan
çare görememişti. Baş-
yapamaz mıydı? Önu
emek ayrı bir iş olsa ge-
de hükümdar da olsa
dünyadaki azamet ve
ün öyle büyük imtiha-
namayacağı bir hakikattir.
gözüne getirince Kay-
zerin 918 tehrisatının
için o elim günlerinde
anet gösteremediği bahsi
durmağı gelecek mü-
lerin bitarafılığına ve insa-
mak lâzım gelecek.
bu hükümdarın senelerce
siyasi hayatını dolduran
bugünün vekayine hiç
girmiyor. Onları hatırla-
rında cereyan edenlerin
bulmak bir dereceye
de kolaylaşır. Kayzer se-
başvekil olarak hizmet e-
şur Prens Von Bulov ge-
pien sonra neşrettiği ha-
da çok şeyler anlatmış, na-
düstüğünü de yazmış-
dır ki o hatıratın anlat-
dan çıkan netice Kayze-
de çıkmıyor. Eski başve-
n hükümdarının tenkit eder.
siyaseti Almanyanın baş-
kalemlere sebep olduğunu

hatıratı bellibaşlı dillere
ten sonra eski ve yeni
sayısız meraklılar tara-
rında. Aynı meraklılar
Kayzerin ne cevap verece-
klediler. Lâkin sabık im-
n Holandadaki şatosun-
atını yazmakla meşgul ol-
glenilmekle kaldı. Çünkü
at neşredilmedi. Tarih hu-
kacak olan hatıratını an-
atından sonra neşrettirme-
da doğru bulan Kayzer ar-
tı hayatında ne kadar de-
dan uzak, sakin yaşamağı
ettiğini dünyaya anlatmış

heyecana gelen, düşün-
hemen söylemekten ken-
hamıyan, hülâsa daha ziya-
yatının harareti ile siyasi
canlandırmış olan bu hü-
n artık bir tarafa çekil-
sonra ömrünün son safha-
girmekte takip ettiği yol
dikkattir. Taç ve taht
o parlak saltanat günleri
Fakat sabık hükümdar
anarak ah çekmiş hiç ben-
Ma: Mâlumâtı vâsidi. Bu
tebiatın zevklerinden isti-
neği de biliyoruz. Onun i-
landada kendi kendini ka-
satada yetiştirdiği türlü

Hayvanlarla meşgul oluyor, sonra
okuyacağını okuyor, erken yatıp
erken kalkıyor, bilhassa hasta ol-
mamaya dikkat ediyordu. Son se-
nelerde en ziyade tarih ile meş-
gul olduğunu söylüyorlardı. Harp
çıkmadık evvel Avrupalıların belli-
başlı âlimlerini senede bir gün
- doğduğunun yıldönümü - şatoya
davet ederek birkaç vakit kendi-
lerini misafir eder, onlarla tarih
münakaşalarına dalar. Kayzerin
merak ettiği devirler pek, pek es-
ki zamanlar.

Kendisinin yaşamış olduğu sene-
leri belki de düşünmeği istemiyor-
du denecek. Fakat o senelerin yu-
karda işaret ettiği gibi bu za-
man ile alâka ve münasebeti aşı-
kardır. Bugünkü Almanya dükkü
Kayzer Almanyasının geldiğini be-
genmiyor; Kayzerin hataları ile
Almanyanın 918 felâketine sürük-
lendiğini söylüyor. O hataları bir
daha tekrar etmemekle Almany-
nın fütuhât yolunda sonuna kadar
muvaffak olacağı da tekrar edil-
miştir. 914 harbi başladığı zaman
Kayzer Almanyası senelerce bir-
riktirmiş olduğu kuvvetinin ne
büyük olduğunu Avrupada kaç
devlete meydan okuyacağı kana-
atinde idi. Bu kanaati yerinde gös-
terecek sebepler de çok yıldı. Al-
manyanın kara kuvveti vardı. Bil-
hassa birikmiş altın vardı. Harp
hazırlığı mükemmeldi. Deniz kuv-
veti de İngilizlerininki ile boy ölçü-
şebilecek deniyordu.

Harbin ilk seneleri Avrupa kit-
asında Kayzer Almanyasının kuv-
vetli düşmanlarla mücadeledeki
muvaffakiyetlerine şahit oluyoru-
du. Fakat Kayzer Almanyası ist-
tediği kadar kısa bir zamanda har-
bi bitirememiştir. Harbin uzaması
onun aleyhine çıktı.

Kayzer bu sefer de melekete-
nin büyük bir harbe girdiğini gö-
recek kadar yaşadı. Aradan geçen
yirmi sene Almanyanın yeni bir
harbi daha göçmesi için kâfi
gelmiş miydi? Herhalde Kayzerin
reyini soran yoktu. Biraktığı me-
lekatinin mukadderatında mües-
sir olacak onun hiçbir fikri kalma-
mı. Fakat bulunduğu köşesinde
acaba ne düşünüyordu? Halin ve-
kayını çok defa istikbal aydınlat-
ıyor. Kayzerin de elbette bırak-
tığı yazılar var. Bunların bir gün
neşredilmesi zamanı gelecek.

Tacından, tahtından
ayrıldıktan sonra ömrü-
nün kalan senelerini can
sıkıntısı olarak geçir-
meği bilen tarihi ihtiyar.

hayvanlarla meşgul oluyor, sonra
okuyacağını okuyor, erken yatıp
erken kalkıyor, bilhassa hasta ol-
mamaya dikkat ediyordu. Son se-
nelerde en ziyade tarih ile meş-
gul olduğunu söylüyorlardı. Harp
çıkmadık evvel Avrupalıların belli-
başlı âlimlerini senede bir gün
- doğduğunun yıldönümü - şatoya
davet ederek birkaç vakit kendi-
lerini misafir eder, onlarla tarih
münakaşalarına dalar. Kayzerin
merak ettiği devirler pek, pek es-
ki zamanlar.

Kendisinin yaşamış olduğu sene-
leri belki de düşünmeği istemiyor-
du denecek. Fakat o senelerin yu-
karda işaret ettiği gibi bu za-
man ile alâka ve münasebeti aşı-
kardır. Bugünkü Almanya dükkü
Kayzer Almanyasının geldiğini be-
genmiyor; Kayzerin hataları ile
Almanyanın 918 felâketine sürük-
lendiğini söylüyor. O hataları bir
daha tekrar etmemekle Almany-
nın fütuhât yolunda sonuna kadar
muvaffak olacağı da tekrar edil-
miştir. 914 harbi başladığı zaman
Kayzer Almanyası senelerce bir-
riktirmiş olduğu kuvvetinin ne
büyük olduğunu Avrupada kaç
devlete meydan okuyacağı kana-
atinde idi. Bu kanaati yerinde gös-
terecek sebepler de çok yıldı. Al-
manyanın kara kuvveti vardı. Bil-
hassa birikmiş altın vardı. Harp
hazırlığı mükemmeldi. Deniz kuv-
veti de İngilizlerininki ile boy ölçü-
şebilecek deniyordu.

Harbin ilk seneleri Avrupa kit-
asında Kayzer Almanyasının kuv-
vetli düşmanlarla mücadeledeki
muvaffakiyetlerine şahit oluyoru-
du. Fakat Kayzer Almanyası ist-
tediği kadar kısa bir zamanda har-
bi bitirememiştir. Harbin uzaması
onun aleyhine çıktı.

Kayzer bu sefer de melekete-
nin büyük bir harbe girdiğini gö-
recek kadar yaşadı. Aradan geçen
yirmi sene Almanyanın yeni bir
harbi daha göçmesi için kâfi
gelmiş miydi? Herhalde Kayzerin
reyini soran yoktu. Biraktığı me-
lekatinin mukadderatında mües-
sir olacak onun hiçbir fikri kalma-
mı. Fakat bulunduğu köşesinde
acaba ne düşünüyordu? Halin ve-
kayını çok defa istikbal aydınlat-
ıyor. Kayzerin de elbette bırak-
tığı yazılar var. Bunların bir gün
neşredilmesi zamanı gelecek.

HALK SÜTUNU
İş Ve İşçi Arayanlar,
şikâyetler, temenni-
ler ve müşküller

**Daktilo bilen orta mektep
mezunu bit genç kız iş
arıyor**

Orta mektep mezunu 20 yaşında mü-
terci bir aile kızım. Yazım düz-
gün, şifadem muntazam olduğu gibi
aynı daktilo da bilirim. Mali vazie-
telim imkânsızlığı yüzünden ca-
hıhar hayatımı kendim yapmak izi-
rındayım. Resmî, hususî müesses-
lerde yazıhanelerde kânaatkar bir
ücretle bana iş vermek lütfunu gös-
teceklerin lütfen Son Telgraf Halk
Sütununda Muallâya bir mektupla
müracaatlarını rica ederim.

Çok sevdiğim bir kadının ma-
zisine sahip ve hâkim bir erkeğin
yüzünü görmek istemezdim. Bu
bir. İkinci Güzihi kaçırma; Şük-
riyeyi tehdit etmeği bir şantaj
mevzuu yapan bir adamla karşı-
karşıya gelmek sinirlerimi boza-
cak, istemiye istemiye bir hâdi-
seye sebep olacağım.. diye korku-
yordum.

— Çok sevdiğim bir kadının ma-
zisine sahip ve hâkim bir erkeğin
yüzünü görmek istemezdim. Bu
bir. İkinci Güzihi kaçırma; Şük-
riyeyi tehdit etmeği bir şantaj
mevzuu yapan bir adamla karşı-
karşıya gelmek sinirlerimi boza-
cak, istemiye istemiye bir hâdi-
seye sebep olacağım.. diye korku-
yordum.

Biz bize

MAŞAALLAH!

Gazetelerde okudum ki,
koyun, kuzu, her ne ise, ale-
lâhum et fiatları ile meşgul
olan alâkadarlar, fiatları kon-
trol ve tesbit için, mezbaha-
da, kasaplarda değil, hay-
vanların yetiştirdiği mahallerde
sürü sahibi olan adamların bu-
rada bulunan müessesillerle
görüşmek ve tetkikleri bun-
lar üzerinde yapmak lâzım
imiş!

Şimdiye kadar, yapılan
tetkiklerin neden müsbet ne-
tice vermediği yeni yeni an-
laşılmıştır! Bundan sonra,
hayvanların geldiği vilâyet-
lerde vaziyet tetkik oluna-
cak, fitlar, maliyet vesair he-
saplar, tâ, su başından araştı-
rılacaktır!.

Bu garabete bakıp bakıp
gülmek mümkün değildir.
Eğer, alâkadarlar, et fiat-
larının nerede, nasıl tesbit e-
dilebileceğini şimdiye kadar
bilmiyorlar idiye ve henüz
yeni öğrenmiş iseler, vaziyet,
cidden hazindir. Asurlardan
beri, İstanbula, kasaplık hay-
van başka vilâyetlerden gel-
ler. Ve daima aynı usulle ge-
lir. Hiç değişmemiştir. Çün-
kâ, değişmediği, bizde hay-
van ticaretinin çok iptidai o-
lupandandır bellidir.

Eğer, iktisatçılarımız, et
fiatı tetkikinde, hareket nok-
tasını henüz yeni anlamış ise-
ler, maşaallah!

BÜRHAN CEVAT

Ağırca yaralandı

Saat 21 de Pendikten Köprüye
gelen vapur iskeleye yanaşırken
çimacı Ali çımayı atarken iskele
ile vapur arasına sıkışmış ve ağır
surette yaralanarak hastaneye
kaldırılmıştır.

DOKTOR DIYOR KI

Misk kokusu

Eski zaman hekimleri, şimdiki
tabiat âlimleri gibi, kokuların
hep aşkın devamına hizmet et-
tiklerini bilmezlerse de, galiba a-
sıl misk'in erkek keçiden geldiğini
bildiklerinden bunu aşk ihtiyac-
ları geveşmiş genç ve bilhassa
ihtiyar erkeklerle ilaç olarak ve-
rirdiler.

Misk kokusu aslında erkeklerle
mahsus olduğu halde, daha yakın
zamanlarda, misk kokusunu kul-
lanan kadınlara da çoğalmıştır.

Misk kokusu, yahut kadınlık
duzundan geçip kana karışınca o-
nun güzel kokusu nefesle, terle,
derarla ve daha başka maddelerle
bile çıktığından misk ilâcının en
iyi tesiri onu kullanan insanın
gittiği yerde güzel koku bırakması
oldurdu.

Misk kokusu sinirleri sakinleş-
tirir. Baş ağrısını geçirir. Hatta
"İkre cila verir.

İnmadınız mı?

— Hayır.
— Bu konuşmaların neticesi size
nasıl aksett?

— Çok fena intibalarla..
— Meselâ?

— Şükriye dehşete düşerek an-
latıyordu.

— Neydi bu dehşete sebep olan
şeyler?

— Katil karımdan mühim bir
servet tutabileceği yekûnda para
istemisti. Ve.. daha bazı şeyler
istemisti ki bunları ancak bir mah-
rem celsede ve yine huzurunuzda
ancak sükularak anlatabilirim.

Vedat:

— Benim yüz kızartacak mah-
rem celselerde konuşulacak hiçbir
şeyim yok. Ne varsa burada, ef-
kârı umumiye karşısında konuşul-
sun..

Diye haykırdı. Vedat daha cüm-
lesini bitirmeden profesör Cemil,
asabi asabi Vedatın sözlerini kar-
şıladi:

— Şahidin hakkı var. Ne söyli-
yeceğini biliyorum. Söyliecekle-

rinin hepsi dosyalarım ve vesika-
larım içinde mahfuzdur. Onun i-
çin söyleyebileceği şeyler ancak
gizli bir celsede ve hattâ kulağa
söylenebilecek şeylerdir.

Cemilın arkasından Şekip ko-
nuştı:

— Profesör de doğru söylüyor,
Ferdî de. Hâkimler Türk mahke-
melerinin ve onun aleniyetindeki
dinleyicilerin kulaklarını rencide
etmek için derhal celsesi gizli-
ye çevirmelisiniz.

Bu ısrarlı karşımda mah-
kemenin ilk celsesindenberi sükû-
net ve sükûtu israf etmiyen avu-
kat Muzaffer ilk defa haykırdı:

— Hâkimler, gizli kapaklı işi-
miz yok. Celsenin aleni olmasını
ve herşeyin burada konuşulma-
sını istiyorum. Mahkeme salonunu
ve yüksek hâkimlerin reynini böy-
le yaygaralara terk edemeyiz.

Bu itiraz ve haykırışı Vedat bes-
ledi:

— Biz, dinlemekten, söylemek-
ten çekinmedikten sonra bunlara
ne oluyor?. Yok.. yok!.. Söylie-

MAHKEMELERDE: Daülmecelleye müb- telâ bir tanidik

Mecelle değil, hacı babanın mıska-
sı.. Yetmiş iki derde deva mübarek

Yazan: HÜSEYİN BENÇET

Tanidik bir eski avukat vardır.
Yaşlıcadır.. Gayet nüktedan, hoş
sohbet, zarif, edip, bir zattır. O -
nunla Adliye koridorunda, ikimi-
zin de boş zamanımızda karşıla-
şıkça, ayak üzeri sohbet ederiz. E-
deblyattan, hukuktan, içtimaiyat-
tan, iktisadiyattan, her şeyden bah-
seder. Hemen her bahiste kendine
has orijinal fikirleri vardır ve bir
çok ilim ve fende yedi tulû sahibi-
bidir.

Bu aziz dostun bir hususiyeti de,
Mecelleye hayranlığıdır. Mecelle
için:

— Sümme haşa, ahkâm ve nusu-
su mecelle, nusu su Kur'an kadar
veciz ve akvadır! der. İddia ve
müdafaaların ekserisinde, sıkış-
ıkça, mecelleye baş vurur.

Yine onunla, Adliye koridorunda
karşılaşmış, konuşmağa başla-
mıştık. Öteden beriden konuşur -
ken, söz evlenmeğe intikal etti.
— Sen de evlenmişsin. dedi.
İnşallah mes'ut ve bahtiyar olu-
sun.. Bir yastıkta kocarsınız. İn-
san evlenir de, böyle, ahbabları,
dostları unutur mu? Bu kadar hu-
kukumuz, ahbablığımız var. Yar-
ım ağızla olsun bir davet yok
mu?

Özür diledim:

— Üstad; kusurum çok.. Fakat,
o kadar acele, öyle birdenbire ol-
du ki, inanır mısın, kardeşim da-
vet etmeğe vakit bulamadım.

— Neyse, dedi, bunu bir ziya-
fetle ödersin.

«Evlenme» nin tedaisile aklıma
geldi, sordum:

— Üstad, iki âma evlenmeğe ka-
rar vermiş.. Buna itiraz edenler
var, tasvip edenler var.. Siz ne
dersiniz?

O hâlâ eski bahsinde ısrar edi-
yor, benim evlenmeme dair nükt-
eler yapıyordu. Bu vadide birçok
söz söyledikten sonra,

— Gelelim şimdi bamyenin fa-
ziletine! dedi. İki kör evlenmeğe
karar vermişler.. Evlenebilirler
mi, evlenemezler mi? İsterlerse
bal gibi evlenirler. Hangi hüküm-
le, kim mâni olabilir? Amma, bir
de işin iç yüzünü düşünelim..

Bu sırada, yaşlıca bir adam bi-
ze doğru geldi.

— Mirim, öpeyim! dedi. Avu-
katın eline sarılmak istedi. O, elini
çektii.

— Estagfurullah! dedi, Nasılsın
bakalım, Asım?

— Duacıyım.. Sayenizde, geçi -
nip gidiyoruz. Miyrim.. Benim bir
derdim var.

— Söyle bakalım..

— Fakirhane malûm.. Hiyni in-
şasında, ame le gibi çalıştım. Bir
de bizim komşu var. İnşaat baş-
lanmış, o da geldi.

— Size yardım edeyim, diye
kollarını, paçalarını sıvadı. Benim-
le beraber çalışmağa başladı. İn-
şaat, iki aydan fazla sürdü. Her

gün sabah karanlığı gelip benimle
beraber işe başlıyor, akşama ka-
dar yardım ediyordu. Her gün ög-
le yemeğini benden yiyor, akşam-
ları beraber rakı içiyordu. Vakta
ki inşaat bitti. Birkaç gün geçti.
Bir akşam bize misafir geldi. Bir
kaç kadeh keşide parlatıldıktan so-
ra açıldı.. Baklayı ağızdan çıkar-
dı. Hizmeti için ayda elli liradan
ücret istedi. Hizmeti de hizmet
değil ya.. Yaşlı adam, ne hizmet
edecek? Tabii reddettim. Şimdi
mahkemeye vermiş. Yüz lira isti-
yor. Acaba, bu parayı benden ala-
bilir mi?

Üstad, düşünmeden:

— Alamaz, dedi. Birşey alamaz.

Çünkü..

Elindeki çantayı pencerenin ke-
narına koydu. Kapagını açtı.. İçe-
risinden kalınca bir kitap çıkardı.
Sahifeleri çevirdi.. Bir yerinde
karar kıldı. Okumağa başladı:

— Fash râbi.. İcareî âdemoi be-
yanındadır.

Madde 563. Ücret mukavele e-
dilmeyerek bir şahıs bir kimsenin
talebi üzerine ol kimseye hizmet
ettikçe, ücret ile hizmet eder ma-
kuleden ise ecri misil alır. Değil
ise brışey alamaz.

Kitabı değiştirdi. Başka bir ki-
tap daha açtı. Tekrar okumağa
başladı:

— Madde 563 — Meselâ, Zeyd,
Amrî ücret mukavele edilerek, ya-
ni mahiye veya yevmiye veyahut
seneviye ş kadar kuruş ücretle
denilmeyip istidarcı eyleyip Amir
de bir müddet Zeydin tevdi eyle-
diği hizmeti ifa eylece Amre nazar
olunur.

Eğer Amir hizmetçi makulesin-
den ise ecri misil alır. Eğer hiz-
metçi makulesinden değil ise işbu
hizmeti tebrürl olup birşey alma-
ğa salâhiyeti yoktur. Bazıları ma-
denki hiyni akdi icarede ücret
tesmiye edilmemiştir, hizmetçi
makulesinden olsun olmasın hiç
bir surette ücret alamaz demişler
ise de bu rey kabul buyurulma -
mıştır.

— Üstad, dedim. Bu okuduğu -
nuz hüküm nereden?

— Mecellei ahkâmı adliyedən..
dedi. İkinci de onun şehri..

— İyi amma, dedim; mecelle hü-
küm ve mer'iyetten iskat edileli
on beş seneyi geçti..

— Sen ona bakmal dedi. Onun
birçok hükümleri birçok mevaddı
kanuniyenin ruhudur. Sen gel ken-
di kendine yardım et. Ne iş yap-
tığın da malûm değil. İki ay sonra
kalk da para iste.. Bu, yeyir na-
ne mi? Buna ne kanun, ne mantık
kabul eder.

Diğer zata döndü:

— Yalnız, bu zat kalkıp da «biz
aramızda böyle kararlaştırmıştık..
Ayda elli lira ücret verecekti-
derse, o zaman iş değişir. Bunun
aksini şahitle isbat edebilir misin?

(Devamı 5 inci Sahifede)

cek tek lafları yok. Ne uyduracak-
larını bilmiyorlar. Durmadan ya-
lan uyduruyorlar, gürlütlü çıka-
rıyorlar. Bizim yüzümüz ak, alu-
muz açık.

Mahkeme salonu uğultular için-
deydi. Cemil, Ferdiye:

Söylesene, sen de haykır sana.
diyen göz işaretleri yapıyordu.
Fakat, Ferdiye sıkı bir edanın bo-
ğuntusu içinde kıvranıyor, boyu-
na ter döküyordu.

Ferdinin bu sükûtu karşısında
Cemil yeni bir gayretkeşlikle ve
gırtlığını yırtı yırtı bağırmasına
devam etti.

O, ak sanlar ahlâkların bütün
karanlığını muhakemenin safa-
hâtı ortaya atacaktır. Hâkimler
huzurunuzda bir katilin bu kadar
cür'etle konuşmasına hayret için-
deyiz. Dava, hukuku umumiye da-
vasıdır. Ve.. biz de müddei şahsi
vekilleriyiz. Burada konuşmak,
istemek, ısrar etmek ilkönce iddia
ne oluyor?. Yok.. yok!.. Söylie-

Başmuharrirler Ne Diyorlar?

IKDAM

Profesör B. Hüseyin Şükri Baban
«Darlan'ın şursuz sözleri isimli bu-
günkü baş yazısında Fransız Başve-
kil Muavini Amiral Darlan'ın şaça-
larına mukabele etmekle ve:

«Hakikat şudur ki Türk siyaseti
kendi menfaatleri ve gayeleriyle mü-
teharrik bir küldür, değişmiyen, sabit,
ve daimi olan, ancak Türk idealidir.»
dedikten sonra şunları yazmaktadır:
«Suriye ile hemhudut bulunuyoruz.

Suriye Fransız işgali altındadır ve
bu melekete bizden koparılmış bir
parçadır. İngiliz hükümeti ve matbu-
atı Fransa Milletler Cemiyetinden çe-
kildikten sonra Vişi hükümetinin ora-
larda bir hakkı kalmadığını söyledi.
Meyvayı koparmak için elimizi uzat-
mak yetecek gibi görünüyor. Fakat
bu karmakarışik boğuşmayı sarf bir
tehlike, istiklâlimizi ve mevcudiyeti-
mizi tehdit eden bir korku olmadıkça
girmek azmindeyiz. Fransa devleti-
nin müessesisi bu dürist hareketimizi
olsun takdir etmiyor mu?»

CUMHURİYET

B. Yunus Nadi de «Tasî edigine
koyuyoruz isimli bugünkü baş ya-
zısında Amiral Darlan'ın hezeyanından
bahsederek Kilikya'daki Türk toprak-
larının Fransadan ne suretle kurtarı-
ldığını tebrîz ettirmekte ve bîâ-
hare:

«Amiral Darlanın Türk istiklâl Ci-
dalinden gaflet gösteren son bühâtı
uzalın ister istemez şu kadımları ha-
tirlamaı mecbur oluyoruz ki o zaman
güttüğümüz millî davanın çetniliği ö-
nünde başından Loid Corcu atan in-
giltere hakkı ve hakikati daha kolay
teslim etmiş olduğu halde Fransa Mil-
li Misak hudutlarımızın Hatay'a taallük
eden kısmını tanıtmakla müskülât
gösterdi. Fakat Türk milleti dava-
sının arka kalan bu parçasının peşini
bırakmadı, ve nihayet Fransa, bu işte
dahi hakkımızın kabulünden başka
çare olmadığımızı görerek bu mesele
malûm olan şekillerde muslihane yol-
larla halledilmiş bulundu. Yoksa Ha-
taydan dolayı Fransa ile ergeç müsle-
lâ bir ihtilâfa geçmekleğimiz içtinap
olunamaz bir zarurettil. Amiral Darlan
hukukun Fransaya tanınmış malihül-
yârlardan bahsedeceğine yalnız bu son
hakikati göz önüne alsa Paris beyana-
tındaki münasebetsizliği irtikâptan
çekinirdi. Fransanın içinde bulunduğ
müşkül şartlara çıkar bir yol arıyan
Amiral Darlan bu çırpınmalarında
başka milletlerin zaferlerini kıran
çam devirmeleriyle bizim nazartımız-
da ve dünya nazartında yalnız yanlış
yolda yürüdüğünü ispat etmiş olu-
yor. Fransanın işine karışmayız. Fak-
at Fransa kendi işlerine şu veya bu
istikameti vermeğe uğraşırken bizim
kime karşı olursa olsun bütün bir
istiklâl daima tekrardan hazır olu-
ğumuz Milli Cidallimizi lekelenmeye
kalkırsa bize taallük eden hakikat-
leri onun yüzüne haykırmanın bittâ-
bi kendimizi alamayız» demektedir.

TAN

B. Zekeriya Sertel «Amiral Dar-
lan'ın beyanatından doğan haklı ve
geniş infale isimli bugünkü baş ya-
zısında aynı mevzuu temas etmekle ve:

«Amiral Darlan hâlâ tarihin tecrü-
belerinden ders almamışa benziyor.
Cihî Harbinden sonra yapılan pay-
laşmanın Fransanın başına ne büyük
felâketler getirdiğini hâlâ anlamamış
bulunuyor. Hâlâ küçük milletlerin em-
peryalist istilâlara karşı tek başlarına
kıyam edebileceklerini kabul etmiyor.
Türkün hiç bir zaman boyunduruk al-
tında yaşamaya tahammül etmediğini
tarihten olsun öğrenmedi mi?»

YENİ SABAH

B. Hüseyin Cahit Yalçın «Amiral
Darlan'ın beyanatı» münasebetiyle
isimli bugünkü yazısında Fransız Baş-
vekil Muavininin sözlerinin Fransız
siyasetinde en kötü, en sevimsiz ve en
haksız bir cereyan ve an'aneyi temsil
ettiğini söyledikten sonra:

«Amiral Darlan'ın İngiltere aley-
hindeki şikâyetleri arasında kalbin-
den taşan husumet ve intikâm hisleri-
nin ateşiyile bütün bütün kendinden
geçmiş ve Türkiye'ye de rencide e-
decek sözler söylemiştir. Seyre muabe-
denamesinin haksızlıklarına isyan e-
derek milli haklarını müdafaa için sil-
lâha sarılan Türkiye, Amiral Darlanın
artık selâmetini kaybetmiş muabe-
mesine ve mantığna göre İngilterenin
teşvikiyile Kilikya'ya hücum etmiştir.
İngilterenin bunu yapmaktan kasdı
evvelce Fransaya tanınmış olduğu hak-
lardan Fransayı kurnazlıkla ve cebren
mahrum etmek imiş. Amiral Darlan
bütün Fransa ile müstemlekelerini
bugün Almanların eline teslim etmiye
razi, fakat vaktiyle Adanayı bizden
alamamış olduklarına hâlâ mütesir!
Bugün Alman istilâsı ve çizmesi altun-
da yasayabilen ve onlarla anlaşılan bir
Amiral Darlan'ın milliyet ve vatan aş-
kı ne demek olduğunu anlayamaması
ve Türklerin istiklâl ve hürriyet uğ-
runda gıştıkları eldâi cenebi teşvi-
kine atmetmesi pek tabiidir. Amiral
Darlanın böyle düşünmesi ve bu dü-

HİKAYE

Nişanlılıkta sadet var..

Yazan : ZİYA VEHBİ

Hikâyemi yeni yazmağa başlamıştım. Odamda yalnızdım. Masanın üzerinde duran sigara kutusundan bir sigara aldım. Yakıtım. Havada savrulmuş ve ince bir kız bel gibi kıvrılıp bükülen ve yine yeni taşmağa başlamış kızların nazına benzeyen bir eda ile tükselen dumanları seyrediyordum.

Dalmışım. Odadan içeri biri girmiş. Sessizce yanıma gelmiş... İki yumuşak elin arkadan gözlerimi kapadığını hissedince, kendime geldim. Bir ses sordu:

— Ben kimim?

— Sen nişanlımsın... dedim.

O idi, genç kıza kucağıma oturttum. Zaten bu dakikada odama ancak nişanlım girebilirdi. Bu yüzden kızkardeşimin bana ve nişanlıma karşı hali bile değişmişti. Adeta şimdiden evde bir gelin, görümce davasıdır, sürmeğe başlamıştı.

Bu davranışın sebebinin ruhiyatıcılar da aramadılar. O ruhiyatıcılar ki biz her şeyi biliriz iddia etmişlerdi. Zaten bu dakikada odama ancak nişanlım girebilirdi. Bu yüzden kızkardeşimin bana ve nişanlıma karşı hali bile değişmişti. Adeta şimdiden evde bir gelin, görümce davasıdır, sürmeğe başlamıştı.

Halbuki işte nişanlım bu dakika bana neler ilham etmiyor. Gizlice ve görünceden korka korka yanıma gelişi zihnimde bir hikâyenin kapısını açtı. Bunu taze, körpe bir nişanlıdan başka kim yapabilir?

Hikâye yazdığını anlamıştı. Ya yazı yazarken kimsenin bulunmadığı bir odada çalışacağını biliyordu. Bu halimde yalnız bırakmamak ve aklına gelen şeyleri söylemek için sessizce odama girmişti.

— Yoruldun ise hikâyenin alt tarafını tamamlayayım, dedi. — Hayır yorulmadım. Fakat hele suraya kadar yazdıklarımı oku da ilave et bakalım. Dedim.

Nişanlım boynuma sarılmıştı. Ayırmak bilmiyordu. Buna rağmen:

— Peki.

Diyip müvevveleri önümden aldı. Okumağa daldı. Okudu. Okudu ve şöyle yüzüme bakarak gülmüşü:

— Hani derlermiş ya... Dervişin fikri ne ise zikri de odur.

— Evet. Derlermiş.

— İşte benim aklıma gelen şeyler de senin bu yazdığın hikâyenin devamı imiş.

— Neymiş onlar?..

— İşte yazıyorum.

Nişanlım ince dudakları arasından ince gülmüşüyle yazıyordu. Çok geçmeden okumağa başladı.

«Her yaz olduğu gibi kendini boğucu sıcaktan korumak isteyenler için tabiat kucağını açmış ve bütün insanları, sevgileri koyununa almak arzusu içinde sabır

sızlıkla bekliyor. Ah, hayat ne güzeldir.

Tabiatın bu kucak açışı karşısında kendini tutamayan Sacide biraz sonra başını çevirdi. Denize doğru baktı; baktı ve içinden, beni bir kere kolları arasına alsın artık herşey başlamış olur. diye söylendi. Bu his onda tabiatın sevgi-lileri beklemekte sabırsızlığı kadar manalı idi.

Tabiat bile bu çıldırtıcı mevsimde sevişen insanlar gibi aşkı. Sacide yüreğinden taşan bir alevle kendinden geçiyor, ne yapması düşünceleri arasında bocalıyordu. Verdiği karardan dönmek işine gelmiyordu.

Annesi öyle uykusuna yatmış olduğu için ayak uçları merdivenlerden indi. Mahmur ve baygın bakışlarla ortalığı gözden geçirdi.

Mutfakta kedinin ciğer yemesine, ateşte susuz kalan ve yanan yemeyi tatlız tatsız oluşuna üzüllerek kediyi kovaladı. Tence-reyi ateşten indirdi.

— E. Neler de nefer yapmış bu yaramaz kız.

— Dur dahası var.

«Hemen bu halde iken aklına nişanlısı Galip geldi. Arkasına kazamı alarak sokak kavisinde çıktı. Evlerinin hemen karşısında olan nişanlısı Galibin evine geçti. Kaynanasının elini öptü. Görüncüsünü elini sıktı. Dudaklarından öptü. Biraz konuştuk. Ve doğru Galibin çalışmakta olduğu odaya girdi. Sonra beraber konuşarak bu hikâyeyi yazdılar. Akşam üzeri, kol kola, uzak tepelerde gurubu seyre kıtıldılar.»

Nişanlımın yazdıkları burada bitmişti, ona:

— Anladım, dedim, canın gezmek istiyor.

Hemen yerimden kalktım. elimi yüzümü yıkadım. Hazırlan-dım. Nişanlımı koluma aldım. Me-cidiye köyüne yürümeye başla-dık. Hep konuşuyor, yüzünü, gözlerini bana çeviriyor, başka tarafa bakmama mani oluyordu.

Nişanlım çok hassas ve kışkacı bir kızdı. Ben de kışkancam ama onun kadar değil. Bunun için beni sağa sola bakmaktan alıko-yuyordu ve mütemadiyen konu-şuyordu, konuşurmanın curesine ba-kiyordu. Hassas olduğu kadar ze-ki idi. Zira daima kendisiyle meş-gul etmenin yolunu buluyordu. Yolda yürürken öyle şeytallıklar yapıyordu ki hayret etmemek el-den gelmiyordu.

Bir kızın bir erkeği bu kadar sevmemesi lâzım. Ben buna ta-raftar değilim. Buna rağmen o-nun bu çok yakın alâkasını, sev-gisini de kenara atamıyordum. Nasıl atarsın ki insan ancak böyle sevgisi yakın ve taşkın bir kızla, nişanlı ile yorgunluğunu unuta-bilir.

Doğrusu nişanlımın bu güzel hoyundan pek memnundum. Fakat derler ki: «Kadınlar bilhassa

(Devamı 5 inci sayfa)

HARP ANSİKLOPEDİSİ

Suriye nasıl bir yer ve ehemmiyeti nedir

Alman kuvvetlerinin gittikçe nüfuz ettiği bildirilen Suriyenin, tarihte ve bugün oynadığı büyük rol

Yazan: İskender F. Sertelli

Suriyeyi bir «mabed memleketi» halinde tasvir eder.

Bugün Fransız mandası altın-da bulunan ve cenup hududumuz-da komşu olan Suriye, Umumi harbe kadar Osmanlı devleti idaresinde bulunuyordu. O zaman Suriye: Şam, Beyrut, Halep vilâyetleriyle Kudüs ve Cebeli Lübnan müstakil mutasarrıflıklarından ibaretti. Şimdi Fransızlar, bunların hepsine birden (Suriye hükûmeti) adını vererek şerhî bir idareye bağlamışlardır.

Halbuki çok eski devirlerde Şam ve haavlisine (Suriye) derlerdi, Şam şehrinin hakiki ismi (Dimşk) idi (1).

Suriyenin coğrafi teşekkülü ve mevkii itibarile pek büyük ehemmiyeti vardır. Eski devirlerde olduğu gib, bugün de aynı ehemmiyeti haizdir. Gerek eski vilâyet taksimatına göre, gerekse bugünkü şekline göre Suriyenin Akdenizdeki rolü ve mevkii her zaman gözönünde tutulacak bir kıymet ifade etmektedir.

Bugünkü Suriye hükûmeti hudutları içinde - yalnız Kudüs, Filistin geçmiştir - Şam, Halep, Beyrut ve Lübnanda iki buçuk milyon fazla nüfus vardır.

Suriyenin büyük şehirleri Şam, Halep, Beyrut ve ikinci derecede Hama, Hums, Trablusşam, Lâzkiye, Sayda, Sur, Akke, Nablus'tur. (Yafa ve Hayfa Filistinde kalmıştır).

Suriyenin mesahai sathiyası (133,040) kilometre murabba'dır. Milattan evvel Suriye kit'asının ahalisi Süryanı, İbrani, ve Fenikeliler olarak kavim: Samiyeden üç kavme ayrılmıştı. Üç lisan konuşurlardı. Bugün hemen hepsi de arapça tekellüm eder ve hristiyanları da, yabancı olarak gelip yerleşenleri de Araplaşmıştır. Yalnız Halep Türk olarak kalmıştır. Halkın bir kısmı arapça konuşursa da, memleketi hâkim olan unsur tamamile Türklerden mürekkeptir.

Şam ahalisi cinsiyet itibarile bir vahdet teşkil ederse de, din ve mezhepçe birçok ayrılıkları vardır. Yerlilerin büyük bir kısmı müslüman olmakla beraber, Cebeli Lübnanda, Beyrutta bulunan hristiyanlar Marunî, Rum, Süryanî, katolik, protestan ve sair cemaatlere inkisam etmişlerdir.

Lübnan cihetinde ve Havran taraflarında ayrıca «Dürzi» namile bir cemaat olduğu gibi, Cebeli Nusayriyede de (Nusayriler) ismini alan büyük bir cemaat vardır. Bunların hepsinin mabedleri ayırdır. Piyerloti: «Ben dünyada bu kadar muhtelif mezheplerde bir çok milletlerin bir araya toplanmış olduğunu başka bir yer görmedim. Her tarafta yüzlerce mabed.» diyerek

(1) Şam = sol mânâsı, ifade ettiği iç, sağ demek olan (Yemen) e mukabil bu isim verilmiştir.

Prens Danın hâmisî sıfatile Cebeli Sultan Mehmet, ordularile Tunayı geçti. Sultan Mehmet, Tunayı Rusçuktan karşı yakaya geçmişti. Padişah Tunayı geçer geçmez birinci iş olarak Yergöğü iskelesini tesis ve tahkim etti. (H. 819). Asıl türkçesi ağaç kökü manasına gelen Yergöğüdür. Geçmiş zamanlar Yergöğü olarak bozulmuştur.

Yergöğü istinat noktası demektir. Osmanlı Türkleri Tunayı geçer geçmez bu mevkii tutmak ve Romanya içine dalmazdan evvel hatt ric'atı temin için Yergök, yani bir istinat noktası temin etmek lüzumu hasebile buraya Yergöğü ismi verilmiştir.

Macar kralının mdat almış iken Prens Mirçe mağlup olmuş, padişahın şefkatine düşmüştü.

Mirçe, oğlunu padişah yanında bulundurmak, senede muayyen bir vergi vermek, o tarafa bir seferi hümayun vaki olunca muayyen miktarda süvari ile orduya il-

Suriyenin ticaret ve sanayi bakımından da büyük bir ehemmiyeti vardır. Suriye, eski zamanlarda şark ile garp arasında büyük bir ticaret merkezi idi. Gerek Hint, Irak, İran, Ceziretülarap ve Asyadan, gerekse dahilden bu memleketlere mühim mikyasta it-halât ve ihracat yapılır ve bir çok eşyaya Suriye tavassut ederdi. Eskiden ipek kumaları pek maruf ve Avrupaca makbul idi, her tarafında yüzlerce tezgâh işlerken, bugün bu sanayie rağbet kalmadığından hemen hemen bütün bu ipekli mal çıkaran tezgâhlardan eser kalmamış gibidir.

Yalnız Dimşk, Hama ve Hums cihetlerinde hâlâ ipekli, yünü ve pamuklu kumaşlarla sade veya kıllaptanlı döşeme takımları ve sair mensucat imal edilmektedir. Şamın sedefi oda takımları, yazı ve sigara masaları pek meşhurdur. Debagat dahi Şam havâlisinde bir hayli ilerlemişti. Beyrut sahlinde çıkarılan süngerler dünyaca makbûldür.

Halebin altın ve gümüş tezyinatı, kemerleri, bilezikleri, halhalleri da meşhurdur. Fransız şairlerinden biri: «Halebin kebabını, Şamın Keşkülüfukarasını, Beyrutun hamamlarını methetmeden geçemedim.» diyerek, bunlardan da uzun boylu bahseder.

Beyrut belediyesinin 1936 da çıkardığı bir istatistikte de şöyle bir cümle vardır: «Gazzenin hurma rakısı dünyanın hiç bir içkisine benzemez. Bu rakıdan bir kadeh içen bir seyyah, bütün ömrünü Suriyede geçirmek ister.» belediye bunu, Gazze rakısını propaganda için yazmış olmakla beraber, bunu şahsan - vaktile yerinde içtiğim için - nefaseti hakkındaki bir şahadet kat'iyen mübalagalı bulmam.

Suriyenin iki büyük nehri vardır: 1) Nerhası. Bu nehir Cebeli şarkıye ile Cebeli Lübnan arasında bir tepeden nebean ederek, şimali şarkıye doğru akar ve Hama ile Humstan geçerek Halep vilâyetinde bir kavs teşkil eder ve Antakyayı da dolastıktan sonra Süveydiyeden Akdenize dökülür.

2) Bu da Edrîn, namı diğer (Şeria) nehridir ki şimdiki Suriye teşkilâtının (Erdün emareti) kısmında kaldığı için, bu nehrinden (Erdün ve Filistin) faslında bahsedebiliriz.

Bundan başka nefsi şam şehri-

nin içinden geçen bir nehir daha vardır: Berdi nehri.

Cebeli Havranın eteklerinden akan birkaç küçük nehir daha varsa da, bunlar göle dökülüp kaybolurlar.

Suriyede buğday, arpa, darı, Mısır, mercimek, nohut ve bakla mahsulü pek mükemmeldir. Dut ağaçları dahi çok olduğundan hayli ipek çıkarılmaktadır. (Havran) ovası ve (Asi) vadisinin toprağı pek münbittir, bir çok yerlerinde senede iki kere mahsul alınır.

Şamın etrafındaki kayısı, üzüm ve şeftali bahçeleri pek meşhurdur. Sekiz kaysının bir okka ve üç şeftalinin de bir okka geldiği sık sık görülür. Şamdan cenuba uzanan (Gota) ovası iki tarafı meyvalık köylerle dolu iken Umumi Harpte bunların bir kısmı harap olmuş, ağaçların büyük bir kısmı kesilmiştir. Bu ovanın şimal kısmı da baştan başa fıstıklıktır.

Suriyenin kavun, karpuzu da pek meşhurdur. Dört karpuzu bir devenin ancak götürbildiğini gözümler çok defa gördüm.

Cebeli Lübnanın havası, İsviçreden farkısz hattâ oradan çok daha güzeldir. Hava dağlarda mute-dil, ovalarda haylice sıcak olur. Maamafî yazın en sıcak aylarda Lübnan sayfiyelerine çıkıldığı zaman tatlı ve serin bir hava ile karşılaşılır.

Suriyenin tarihi durumu pek enteresandır. Rahmetli Ahmet Refik, Büyükada'da konuşmuştu. Bir akşam bana Şamda geçen bir hâdiseden bahsederken: «Suriye, tarihte, orta malı bir kadın gibi, zaman zaman muhtelif milletlerin eline düşmüştür!» demişti.

Fenikeliler devrinde pek mamur olan Suriye, Fenikenin ticaret merkezi olan (Sayda) ve (Sur) şehirleriyle iştirak etmişti. Fenikeliler Suriye sahillerinden Baltik denizine kadar çıkmış, Ümitburununu dolayarak, tâ o vakitten Afrikayı devretmişlerdi. Bundan sonra Hazretî Süleyman zamanında Şam ve Fenike sahilleri Beni İsrailin idaresine geçiyor. Daha sonra (Asur) ve (Babil) hükûmdarları tarafından zaptediliyor. Bunlardan İranlılara intikal ediyor. Keyhüsrev Babilden Akdenize indiği sırada Şamı zaptediyor. Büyük İskenderden sonra Suriye Makedonyalıların istilasına uğru-r (Devamı 6 ncı sayıfede)

TEŞEKKÜR

Radıyoma Arız olan Bozukluğu Radıyo Teknik Atelyesi sahibi BA PEREN kendine mahsus bir hazakati fenniyile eksiklerini daha mükemmel ve hem müceddet denemek bir surette tamir ettiginden teşekküratının takdimi müteber gazetenizin tavassutunla rica ederim.

Meodi CETE

ONUN

Yaşanmış Aşk ve Macera Hatıraları

Hayatını Anlatıyorum

Yazan: HALÜK CEMAL

“İskele memuruna giderken bîtap bir korku ile titiriyordum”

Bu o kadar beklemediğimiz, ummadığımız bir şeydi ki ikimiz de bir adım daha atmağa muktedir olamıyarak oracığa saplandık. Soluk nazarlarla birbirimize baktık. İkimizin de ağzından çıkan tek cümle:

« Aman yarabdim vapur gidiyor! » oldu.

Birden bunun son posta olabileceğini artık İstanbula dönmek için başka vasıta bulunmadığını hatırlayınca gözlerim karardı. Her tarafım titriyordu. Kesik bir çığlık:

« Ah ne yaptık Hikmet Bey? Biz ne yaptık? » diye haykırdım.

O da benim kadar heyecanlı, müteessirdi. Ne söyleyeceğini şaşırmış, giden vapurun arkasından bakıyordu.

Nihayet ilk saniyenin şaşkınlığını geçirince bana döndü, durgun, müteallim:

« Müsterih olunuz Müjgan Hanım.

Dedi. Buradan Kartala geçerez. Zannedirim Pendiğe kadar bir akşam vapuru olacak. Şimdi öğreniriz.

Bu sözler içime biraz ümit serp-ti. Fakat iskele memuruna doğru yürürken yine bîtap bir korku içinde cesaretsizlikle titiriyordum. « Ya Kartala da vapur yoksa? »

Diye kendi kendime kekeleyordum.

Sualimize aldığımız karşılık ö-lüm kadar acı oldu:

« Pendik postası yarın saat evvel gittiyi.

Bunu şöyleyen memur verdiği haberin ne kadar elim bulunduğundan tamamilen gafil, lâkayt bir ahenkle ikinci darbeyi de vurdu:

« Köprüye son vapur da demin kalktı. Artık ilk posta yarın sabah 5,50 da! »

O anda ayaklarımız arasında dehaş bir uçurum açılmış gibi oldu. Düşmemek için kenardaki demir parmaklıklara zor tutunabili-dim. Başım dönüyor; sanki bütün iskele üzerine yıkılıyordu.

Birden gözlerimin önünde e-vim, annemin sıcak nazarları, babamın sert bakışları bir yıldırım gibi çaktı geçti. Şimdi bu saatte annemin, ablamın beni merakla beklediklerini, küçük pencerem-i önünde endişe ile yolunu göz-leediklerini içim sızlıyarak düşün-düm. Sonra; on yedi yıldanberi ilk defa bu gece evimde, onlar-dan ayrı, uzak kalmak mecburi-yetinde bulunduğumu görünc-e baygınlıklar içinde, deli olacak gi-bi bir hırsla oracığa, bekleme sı-ralarından birine yığıldım. Artık gözlerime hücum eden sıcak yaş-larla ağılyor, kâlbim bu ızdırapla burkularak :

« Ne yapacağım.. Ne yapacağım?.. Niçin?.. Ah niçin? » diye hiçkırklarla dolu sızlamıyordum!

Evet bu niçin böyle olmuştu?.. Neden iki aydanberi gönlümde baş kaldıran bu ilk sevginin sesine uymuş, Hikmet Beyle Adaya gel-miştim?.. Yarım günlük bu masum görüşme için ilk defa nasıl anne-me yalan söylüyerecek:

nede ,Bursada güzel eserleri var-dır. En nefis eseri Bursada Yeşil Camidir. Çelebi Sultan Mehmet mü-i isabet ederek vefat etmiştir. (H. 824).

Çelebi Sultan Mehmetin vefatından sonra Fatihin babası Sultan Murad padişah oldu. On sebz-yasında idi. Şehzade Düzmece Mustafa rütlüleri ve dahili muharebeler-den sonra nihayet Düzmece Mustafa mağlup oldu ve yakalanarak katledildi.

Bu gürültülerden istifade eden Tuna üstü devletleri istifadeye ko-kuştılar. Bizans İmparatoru da her vakit olduğu gibi bunlara yardım-çı idi.

Sırp kralı bu sıralarda vefat et-mişti. Saltanat değişmesi çıkan kar-Osmanlı memleketinde çıkan kar-gaşaklar ve dahili muharebeler-den istifade etmek üzere Karaman-oglunun teşvikile Sırp kralı Os-manlı devleti aleyhine hareket et-mişti. (Arkası var)

Çelebi Sultan Mehmet Edin-

« Teyzeme gidiyorum. Akşam babam gelmeden erkenden deniz-rim.. » diye o saf, temiz kadını ka-kandırmıştım?..

Bunları zihnimden geçirince büsbütün fena oluyor, içime cum eden nedametler alıyordu. Hikmet Bey'e de kızılıyordum. (Arkası var)

Meraklı Şeyler

Birtesadüf insan-ların mukadderatını değiştiriyor

Derler ki, bir tesadüf insanın mukadderatını değiştirir. Birtesadüf kat böyle bir tesadüfle mukadderatı değişen bazı insanların letterinde de mukadderatını değiştirmektedirler.

Buna bir misal olarak meşhur Bismark gösterilebilir. Almanya'nın siyasi birliğini tahakkük ettirmiş addilen Bismark, bir mü-musunuz, iktidar mevkine nasıl gelmiş? Söyle anlatılır:

Bismark bundan yüz sene evvel Prosya ordusunda yüzbaşısı bir gün şehirde yanında gözet-bir kızla geziyormuş. Yüzbaşı za o kadar dalmış ki, yanından geçen bir albayı görmemiş ve bi-bi selâmlamamış.

Kendisine selâm verilmeyen al-bay durmuş, yüzbaşıyı çağırma-ve gözlerinden ateş püskürtme-karşısında selâm vaziyetinde de-ran yüzbaşıya dik dik bakma-Şöyle anlatılır: Sonra şahadet parmağını ka-bir rakaz, ucü ile Bismarkın göğüs-ışaret etmiş. O da gayri ihtiyar-gözlerini aşağıya indirilmiş göz-lelerinden birinin gözüne düğünü görmüş.

O esnada halk ve bilhassa ocuklar etraflarını çevirmiş, sa-neyi seyrediyorlarmış.

Albay, bu suretle lâzım gelen ihtirada bulunduktan sonra, yüz-başıyı indirerek, yoluna devam-etmiş. Çocuklar kıs kıs gülerken Bismark da ateş püskürtüyormuş. Şöyle söylenmiş:

« Bu adam beni halkın ve ka-dının önünde rezil etti. Ben de intikamımı almasını bilirim.

Bu hâdisde, orduca kulaktan ka-lağa yazılı yayılayı büyüttüm. O-lar ki Bismarka «düşmesiz adam» ismini de vermişler.

Şayia Prosya sarayına akademi-Kral «düşmesiz adam» i yakı-nıtanmak istemiş ve onu saraya-gırtmış. Kralla Bismark arasında geçen yarım saatlik bir görüşme-den sonra, Kral «Düşmesiz a-dam» ın zekasını fark etmiş ve o-kendi hizmetine almış. İlk o-lu da siyasi bir vazife ile tavev et-miş, Bismarkın yolu açılmış.

Belki de bu düğme hikâyesi o-masaydı, Bismark ismi cismi de-yulmıyan bir adam olarak, kar-bolup gidecekti ve Almanyanın mukadderatını da başka bir ista-kamete çevirmeyecekti.

Son Telgrafın Tarihi Tefrikası: 82

TUNA BOYUNDA TÜRK ORDULARI

Yazan: M. SAMİ KARAYEL

Padişah Tunayı geçer geçmez...

Lâkin gerek Mirçe, gerek anın rakibi Prens Dan Sultan Mehmet-ten himaye istida eylenmişlerdi. Mirçenin zulmünden ahali bi-zardı. Buna binaen, Dan isyan et-mişti ve muvaffak da olmuştu.

Mirçe Macar kralından imdat istemiş, Macar kralı Sigismund ise Osmanlı hudut beylerinin aklına-rından imdat edecek bir halde de-ğildi.

Osmanlı Türklerinin hudutların-daki yerli akıncılar kral ordula-rını meşgul etmek için kâfi geli-yordu.

Macar kralı, aynı zamanda Türk-lerden korkuyordu. Daha hâlâ Niğ-bolu gözünü önünde idi. Bu se-beple Mirçeyi Türk padişahına yolladı. Ondan medet ummasını tavsiye etti.

Macar kralının baksadı vardı. Mirçeyi göndermekle padişahla münasebet tesis etmek istiyordu ve bu hüsnümünasebat ile hudut-larını Türk akıncılarının tecavüz-lelerinden kurtarmak hulyasındaydı.

Çelebi Sultan Mehmet, Mirçe-ye dilgirdi. Anın ve Macar kralının müraaatailerine iltifat etmedi.

tihak etmek şertile sulh aktedildi. Bu suretle Romanya da tamamilen Türk devletinin tâbiyetine gir-mişti.

Osmanlı devleti, dahili gâileleri bertaraf ederek Çelebi Sultan Mehmedin eliyle yeniden ordu ve idareyi kurmuş bulunduğu sı-ralarda yeni bir gâile çıktı.

Osmanlı Türklerinin tekrar muktedir bir hale gelişine Bizans İmparatorunun, ne de etraftaki hükûmetlerin işlerine gelmiyordu.

Anadoluda bir de Dede Sultan ve Bedreddin Simavi gâilesi çı-kmıştı ki, bu gâile mühimdi. Devlet rejimine karşı isyan eden bir mezhepti.

Dede Sultan ve Bedreddin Si-mavinin taraftarları çoktu. Dev-let bunlarla âdetâ bir devlet cen-gi gibi ordular göndererek har-betti ve nihayet galebe çaldı. Ken-dilerini ve mezheplerini kökün-den kazıdı. Taraftarlarını ve reis-lerini idam etti. Bu mezhep âdetâ ve bir nevi komünistlik idi.

Bedreddin Simavi meselesi ka-

pandiktan sonra çok geçmeden Düzmece Mustafa meselesi çıktı. Bu oyunu da Bizans imparatoru vücude getirmiş bulunuyordu.

Düzmece Mustafa, Yıldırımın oğlu idi. Timurlenk muharebesin-de kaybolan şehzadelerden biriy-di. Şimdi meydana çıkmıştı.

Mustafa Çelebi, meydan; harp-te bulunamamıştı. Bir taraftan da sezi kınamıştı. Güya firar ede-rek Avrupaya geçmek üzere Bi-zans gemisine binmişken Bizans İmparatoru tarafından tevkif o-lunmuş, hini ıktızada müraacaat edilecek bir silâh makamında Se-lânîğe hapsolunup saklanmıştı. Bu defa salıverildi.

Bu rivayetin derece şuhhati bi-linemez. Lâkin muhakkak olan birşey varsa o da Düzmece Mus-tafa denilerek müverrihlerimizin hakir gördükleri bu zatın haki-katen şehzade Mustafa bulunma-sıydı. Buna deliller çoktur.

Çelebi Sultan Mehmet telaşa düştü. Mustafayı mutlaka elde et-meğe kıyamı, muvaffak olamayın-

ca mahpus tutulmak üzere Bizans İmparatoruna senevi bir çok pa-ralar vermek sureti getirildi.

Mustafa Çelebi, hakkı saltanat talebinde idi. Prens Mirçe, bilâh-a Niğbolu sancak beyliğine ta-yin olunan meşhur Cüneyt bey, Timurtaş ve Evranos zâdelere ve bir çok Rumeli beyleri Düzmece Mustafa tarafına geçtiler.

Çelebi Sultan Mehmet bütün kuvvetile bunların üzerine yü-rüdü. Selânik civarında Mustafa Çelebi kuvvetlerini mağlup etti. Mustafa Selânîğe iltica etti.

Çelebi Sultan Mehmet, Bizans İmparatorundan Mustafanın tes-limini istedi, vermediler. Fakat şehzade Mustafa ile Cüneyt Bey-ler hapsedilip salıverilmeyeceğini bir nezaket eseri olarak bildirdi-ler.

Çelebi Sultan Mehmet, memle-keti kurtarıp ona eski şevket ve satvetini iade ettikten sonra da-ha birçok faydalı işler vücade ge-tirdi.

Çelebi Sultan Mehmedin Edin-

Son 24 Saat İÇİNDEKİ HADİSELER

(Bu yazının metinleri Anadolun Ajansı bültenlerinden alınmıştır)

Telhis eden: Muammer Aiatar

Hitler ile Mussolini dün onuncu defa olarak, Brenner'de bir defa daha görüşmüşlerdir. Beş saatten fazla süren mülakatı her iki memleket Haricî Nazirlerinden başbakan Alman Orduları Başkumandanlığı Şefi Mareşal Kaytel ve İtalyan Genel Kurmay Başkanı General Caballero da iştirak etmişlerdir.

Öğle yemeği altı kişi arasında yalnız olarak yenilmiştir. Mareşal Kaytel ile Amiral Caballero arasında iki memleketin askeri sahadaki işbirliği üzerinde görüşmeler yapılmıştır.

Yarı resmi bir Alman kaynağı görüşmelerin şimali Afrika ve Akdenizdeki hareket havası içinde cereyan ettiğini, Girit muharebesinin nihayetlenmesinin müzakerelerinin esasını teşkil ettiğini bildirmektedir.

Londra mehafili, Brennerde yapılan görüşmeyi Mihver devletleri arasında daha geniş koaridasyonun lüzumunu gösterdiği için manidar bulmaktadır.

Londraya göre, görüşmenin hedefi hakkında hiçbir şey beklenmemekle beraber, Mussolini'nin bundan birşey kazanması her zamankinden daha az muhtemeldir. Hurvat tacının İtalyan hanedanından bir prens verilmesi Hitler'in semahatinin son haddini teşkil etmektedir.

FRANSIZLARI FRANSIZLARLA ÇARŞIŞTIRMAK

General Veygand şimali Afrika'dan Vişne gelerek, Mareşal Petlen'e görüşmüştür.

Müstakil Fransız ajansının bildirdiğine göre, evvelki gün Pariste Fransız Nazirlerinin yaptıkları toplantıda Almanyanın yaptığı teklifler görüşülmüştür. Bu teklifler şunlardır: Mütareke üzerine Fransızdan alınan silâhların bir kısmını

Girit muharebesinin nihayetlenmesinden sonra Hitlerle Mussolini arasında Brenner'de yapılan mülakatı, iki memleketin askeri sahadaki yeni işbirliğinin görüşülmüş olduğu bildiriliyor..

iade ederek, Fransız müstemleke kuvvetlerini silâhlandırmak ve hür Fransız İmparatorluğuna taraz etmek.

Fransız Nazirlar heyeti bugün Vişne fevkalâde bir toplantı yapacaktır.

ALMANLAR TÜRK DOSTLUĞUNUN İDAMESİNİ İSTİYOR

Berlinde çıkan yarı resmi haftalık «Pas Rayh» gazetesi «dört yol ağzında Türkiye» başlığı altında neşrettiği uzun bir makalede, ayrı yoldan hareket etmiş olmalarına rağmen, Türk ve Alman inkılapları arasında bir benzerlik görmekte.

Mecmua hulasatan diyor ki: «Türkiye garpteki model üzerine kurulmuş bir demokrasi değildir. Türkiye, kuvvetli, müttehit ve disiplinli bir memleket.

Türkün en büyük arzusu istiklâldir. Türkiye, Almanyanın kendisi hakkında hiçbir harpci emeller beslemediğini anlamıştır. Almanya Türkiye ile dostluk münasebetleri idamesini arzu etmektedir. Ankara ve Berlinde menfaat çarpışması olmadığı teslim edilmektedir. Alman milleti meşhur bir muharip millet olan Türklerin yüksek mertlik vasıflarını her zaman takdir ve tebci etmiştir.»

İRAKTA SÜKUNET AVDET EDİYOR

Irak'ın Genç Kralı Feysal dün hususi trenle Bağdada dönmüş, istasyonda Naib Abdüllâh ve yüksek devlet memurları tarafından karşılanmış.

Irakta sükunet avdet etmektedir. Yeni kabine sür'atle teşkil edecektir.

Biraz insaf

(1 inci Sahifeden Devam)

dak başına 100 para gibi büyük bir zammı icabettirmişti bilindiğinden idarenin fiatları fahiş bir nisbette arttırması sarfıyatı derhal mühim miktarda azaltmıştır. Sermayesi iki kuruş olan gazozların 7,5'â çıkarılması ise fahişin üstünde bir kâr düşüncesini tebarüz ettirmiştir.

Bilhassa şu sıcak günlerde terleyip, yusular gazoz içmek istiycek yolcuların fazlalığına tabii bulunduğundan halkı vapurda 7,5 kuruş gazoz içmeğe mecbur bırakmak hiç de doğru görülmemektedir.

Diğer taraftan vapur büfelelerinden azamının üstünde bir kâr temin edilmek istendiği de şu garip hakikatle belli olmaktadır:

İdare beher vapur için büfe memuruna bir kilo kahve vererek: «— Bundan iki yüz kırk fincan çıkaraksın!» demekte ve akşam üstü hesap görülürken her kilo için 240 fincan kahve üzerinden para almaktadır.

Yani beher fincan kahve 7,5 kuruş satıldığından idare bir kilo kahveden tam on sekiz lira gibi gayanı hayret ve dikkat kâr temin etmektedir...

Bundan başka bazı büfe memurlarının iki yüz kırk fincandan fazla çıkarmak için müşterilere kahveden başka her şeye benzeyen kara bir su verdikleri de beyan edilmektedir. Yukarıdaki su hesap hem yeni zammın münasebetsizliği ve hem de bir ihtikârı gösterdiğinden keyfiyeti ehemmiyetle alâkadarların nazarı dikkatine koyuyor ve Biraz insaf! diyoruz.

Kanada'da

(1 inci Sahifeden Devam)

Cörcil bundan sonra Britanyada bulunan Kanadalı kızı sena etmiş ve demiştir ki: «Onların, İmparatorluğun kalbâhını müdafaa etmek ve sahillerimize ayak atmaya cür'et edecek düşmana saldırmak gibi hayati ehemmiyette vazifeleri var.»

Kanada Başvekil Makenzi King aynı vesile ile söylediği nutukta demiştir ki:

«Harp gayretine iştirakimiz gittikçe çoğalarak devam edecektir. Bu sene içinde İngiltereye yeni bir piyade fırkası, bir hücum arabası lıvası, bir zirhli fırka ve tehcizati ile birlikte takviye kuvvetleri göndereceğiz. Halebahriyemizde 50.000 kişi vardır. Bunların adetleri artmaktadır, 50 antrenman kampımız, 20 tehcizat deposumuz vardır.»

Son Telgraflar

Cenubî Irakta çarpışma devam ediyor

Bağdat 3 (A.A.) — Naib, Cemil Mafora'yı yeni hükümeti teşkil etmek için...

Cenup, çöl mintakasında Irak kuvvetleri ile Maverayı Erdünden hareket yapmakta olan İngiliz kuvvetleri arasında çarpışmalar devam etmektedir.

Ruzvelte verilen yeni selâhiyet

Vaşington 3 (A.A.) — Mümessiller meclisi, Ruzvelte hususi vazifelerle tazyif edilecek üzere istediği kadar Visamiral tayin etmeğe selâhiyet veren kanun lâ-yihasını münakaşız kabul etmiştir.

Romanyada Almanlar

(1 inci Sahifeden Devam) Bükreş Divanı Harbi tarafından derhal muhakeme olunacaktır.

Nesredilen tebliğde, tezahüratın Alman kıtalarının Romanyada bulunmasının kulluğa sebebiyet vermesi gibi efkârda mevcut kanaatten ileri geldiği bildirilmektedir. Hükümet, bu görüş tarzını reddetmekte ve Alman kıtalarının yiyeceklerinin Almanya'dan getirildiği ve kulluğu tabii sebeplerden ileri geldiği beyan olunmaktadır.

Darlanın hezeyanı

(1 inci Sahifeden Devam)

gösteren satılmış, esir adamın sağmalarına bütün Türk matbuatı hiddet ve nefretle mukabele etmektedir. Bu meydana Ulusta Fahih Rifki Atay:

«Amiral Darlan İngiltereyi itham için bir takım sebepler ararken, Türk istiklâl mücadelesi tarihini bilerek veya bilmiyerek, tahrif etmek gâfletine düşüyor. Bunu bilerek yapmak affedilmez bir kusurdur. Başka bir milletin mukadderatına taallük eden bir meselede, hâdiseleri iyice tetkik etmeksizin, uluorta lafazanlık etmekse, şerefine ne olduğunu anlamış olmak lâzım gelen bir askerde, veya, büyük milletlerden birinin mukadderatını sevk ve idare etmeye kalkışan bir siyasetde mazur görülmez. Amiral Darlan İngiliz milletine karşı beslediği kin, yahut, siyasetinin Fransız milleti içindeki aksülâmelerini teskin etmek için bundan böyle keser kesmez silâhlarını yalnız kendi topraklarından seçse daha iyi eder.

Kilikya Türkten gayri hiçbir sıfatla yanyana zikredilemez. Eğer bu gasp hareketi muvaffak olmasa bundan sebebi, herhangi bir yabancı devletin yardım, müdafaa veya teşviki, ne de Fransa ile herhangi bir müttefikleri arasındaki tesanütsüzlük değildir.»

Demektedir. Bu sabahki gazetemizin Darlan'a verdikleri ders de üçüncü sahifemizde başmakaleler sütunundadır.

Bira istihsalâtı

(1 inci Sahifeden Devam)

bah İnhisarlar Umum Müdürlüğüne gelmiş ve Umum Müdürlük görüşmüştür.

Vekil, İnhisarlar tarafından Almanya yapılacak muhtelif siparişler üzerinde izahat almıştır. Haber aldığımız göre, bira fabrikalarının istihsalâtını arttırması ve Anadolu'nun her tarafına bira sevkî üzerinde tedbirler alınması için Vekil tarafından alâkadarlar emirler verilmiştir. Yazın başlangıcında olduğumuz halde bira sarfıyatı görülmemiş derecede fazladır.

HARP VAZİYETİ

(1 inci Sahifeden Devam)

ne istifade temin edebildiler? Şarkı Akdenizde ve Orta Şarkta müdafaa en hafif olan bölge Suriyedir. Bu geçen 12 gün zarfında İngiliz harp meclisinin bile Suriye hakkında kat'i bir karar vermediğine bakılırsa, bu zamandan askeri ve siyasi bakımdan sür'atle istifade edilmediği anlaşılır.

Almanlar ise Girit harbine devam ederken, elden geldiği kadar Suriyeye tayyare ve seyyah göndermeğe devam ettiler; Irak'tan ayrılan Alman tayyarelerinin de Suriyeye döndükleri muhakkaktır.

Yani Suriyedeki hava meydanları Almanların elindedir. Fransız garnizon kumandanı Suriyede örfi idare ilân etti ve geçen zamandan onun da müdafaa maksadıyla azamî istifade ettiği kabul edilebilir.

Dublin hava akınında 34 kişi öldü

Dublin, 3 (A.A.) — Cuma — Cumartesi gecesi Alman tayyareleri tarafından Dublin üzerine yapılan akında ölenlerin miktarı 34 kişidir. 500 kişi yersiz kalmıştır.

Yeni vergi

(1 inci Sahifeden Devam)

kında kanunî takibat yapılacaktır.

Beyanname verme müddeti bittikten sonra her tarafta kontroller yapılacaktır, bunu müteakip beyannamede gösterilen ve doğru bulunan maddelerin zamları ve vergileri üç ay içinde üç müsavi taksitte sahiplerinden tahsil olunacaktır.»

İkinci Vilhelm

(2 inci sahifeden devam)

İtalya, müselles ittifakın zafını andığından Almanyanın vava yavaş ayrılıyor ve müselles itilâfa doğru temayül ediyordu. Nasıl ki Umumi Harp gelip çıktığı zaman,

Almanya, yalnız bir Avusturyanın işbirliği ile bütün dünyayı karşılamak mecburiyetinde kaldı ve neticede mağlûp olarak imparatorlukta beraber, Hohenzollern hanedanı da yıkıldı. İkinci Vilhelm bundan sonra Holandaya çekilerek münzevi bir hayat yaşadı. Şu var ki İkinci Vilhelmi takip eden Almanlar imparatorun hatalarından ibret dersi alarak, Almanyanın 1939 senesinde Sovyet Rusya ile anlaşmasının hikmetini bu derste aramak lâzımdır.

Girit Harbine Bir Bakış

(1 inci Sahifeden Devam)

İngilizlerin son üssü olan Sfakya limanı da evvelki gün zaptedilmiştir. Bu limanın şimalindeki dağlık münakahta İngilizlerin son mukavemeti de kırılmış ve yeniden 3000 esir alınmıştır.

İngiliz askerî makamları Giritteki mukavemetin Orta Şarkta İngilizlerin vaziyetini düzelttiği mütealesindadır. Bu makamlar, Giritte ölü ve yaralı olarak verilen zayıfların ağır olduğu, fakat düşmanın ağır tazyiki altında 15.000 asker tahliyesinin başı başına bir muvaffakiyet teşkil ettiği söylenmektedir.

TAHLİYE NE ZAMAN BAŞLADI?

Giritten ilk tahliye edilen askerler 29 Mayıs Orta Şarkta bir limana çıkarılmışlardır. Bu kuvvetlerin çoğu Yeni Zelânda'dır. Yorgundurlar ve bazıları on günlük turaşlırdır. Buna rağmen neş'elerini muhafaza etmektedirler.

Karanlıkta muvasalat eden ilk vapuru diğer vapur kafesi takip etmiştir. Herkes şu mütaleayla söylemiştir: «Biz endişeye düşüren Alman askerleri değildi. Onlarla boy ölçüşebiliyoruz. Fakat Alman hava kuvvetleri bizi tazyic etmiştir.»

MAHKEMELERDE

(3 üncü sahifeden devam)

— Tabii. Bütün komşular biliyor. Duydular da, hepsi ayıplaıyor. Hepsî söylüyor: Yerden göke kadar şehadet ederiz, diye..

— İyî amma, onlar, onun da komşuları. Orada söylerler de, mahkemede «bilmiyoruz» derler. «Medisi muhakemenin haricin» de olan şehadet muteber değildir. Mahkemede söylenmedikçe, birşey ifade etmez.

Girit düştükten sonra..

(Başmakalden Devam)

tayyarelerinin Hanyada yaptığı tahribat, bilhassa tüyler ürpertici mahiyettedir. Almanların Giriti her ne pahasına olursa olsun; istilâ etmek azim ve kararında oldukları bundan da anlaşılmalıdır.

Muhakkak olan şey şudur ki, Girit Almanlar için bir gaye değil, bir merhaledir.

Şimdi Irak'ta ve Giritte vaziyet bu olduğuna göre tekrar kendiliğinden şu soru ortaya çıkmaktadır: — Almanların yeni hedefi neresi olacak?

Bu soruyu üç şekilde cevaplandırmak mümkündür:

1— Almanların Giriti işgal ve Şarkı Akdenize bu adayı nöbetçi dikerek, Şarkı Akdeniz havzası dışında kendilerine yeni bir istilâ hedefi aramaları

2— Suriyeyi istilâ, Irak ve Filistin varmak ve kıskaclama usulünde Mısırı işgal etmek teşebbüsü

3— Mısırı istilâ ve Süveyşi kapamak tasavvuru..

Bunların dışında bir ihtimal de Alman ve İtalyanların tam bir hazırlıktan sonra; bütün Akdeniz cephelerinde umumi tarazuza geçmek.

Cevapları ayrı ayrı tetkik ve izah edince birinci şıkkın vukuu ihtimali zayıftır. İkinci, üçüncü, dördüncü şık bir arada ve ayrı ayrı akıl ve mantığa en uygun olundırı. Bu itibarla Giritten sonra Alman ve İtalyanların Giritten hava yolu ile bir saat mesafede bulunan Kıbrıs zorlamaları ve müteakib Suriyeyi kendilerine hedef ittiha etmeleri pek muhtemel olduğu gibi; Suriye, Filistin, Mısır, Süveyşi bir arada ve geniş bir sahnıta hareket halinde hava, deniz baskınları ile ve bütün imkânlarını ortaya koyarak istilâyı teşebbüs etmeleri de galip ihtimal dahilindedir. Bu plânların hangisini tatbik mevzuu bahsolsun olsun; bu arada tekrar Suriyenin vaziyeti, hiç şüphe yok ki, birinci derecede dikkati üzerinde toplanmaktadır.

Şimdiki halde Suriye İngiliz ve Alman propagandasının karşılıklı mücadelesine en geniş şekilde sahha olduğu kadar; yerlilerin, Fransızların, Hür Fransızların da ayrı ayrı telâkkisine sahiptir ve askerî bakımdan da çok nazik bir durumdadır.

Türkî kılığı ile Suriyeye ve bilhassa Halebe pek çok miktarda Alman gittiği bulunduğu haber verilir ve tayyarelerle Suriyeye devamlı Alman teknisyen ve mühendisleri gönderildiği tebarüz ettirilmiştir; İngilizlerin de Suriyeyi, bilhassa Irakı teslim aldıkları son; tamamen sardıkları gözönündedir.

Bu bakımdan, Şarkı Akdenizde yeni hareket hedefleri bahis mevzuu olurken; bize günün ve günlerin merak sualı daha ziyade şu olmak lâzımdır:

— Suriyeyi Almanlar mı, İngilizler mi; kim ve hangisi daha önce işgal edecek?

Bizim şahsî kanaatimize göre; Orta ve Yakın Şarkın müdafaaı tam ve kâmil bir şekilde hakim olmak azmi ile İngilizlerin Suriyeyi işgal etmekte ve Suriyeye istiklâlini vermekte Almanlara takaddim etmeleri ihtimali galiptir.

Haziran - teşrinievvel ayları herhalde Orta ve Yakın Şark için kanlı ve misli görülmemiş mücadele ayları olacak ve İngilizler behemehal Akdeniz, Orta ve Yakın Şark hakimiyetini elde tutmak ve Almanya son takatini sarfettiirmek için bütün imkânlarını ortaya koyacaklardır. Zaten, İngilizler için Amerikan yardımının üstünlûge varacak randamanından istifade etmek ve tecavüzî bir vaziyete sahip olmak hususunda şereflî ve hâkimiyetli bir müdafaa ile geçmek ictiza eden mevsim bu mevsim, yani haziran - teşrinievvel faslınıdır.

Binaenaleyh, İngilizler Orta ve Yakın Şarkta Alman kuvvetlerini yenmek ve bu kıt'aları 1942 ye kadar ellerinde tutmak kudretini gösterirlerse; 1942 den sonrası için esasen hiçbir korku kalmıyacak, İngilterenin Amerikan yardımı ile artacak tecavüzî kabiliyeti karşısında basını iki eli arasında alıp düşüncük vaziyeti Almanlara geçecektir.

ETEM İZZET BENİCE

ZAYI — 315 Tevellülüydüm, müddeti askeriye birliğim kütandan aldığım terhis tezkeremi kaybettim. Yalnız çıkaracağım eskinin hükümü yoktur.

HAZİRAN 1941

Bir Casusun Gizli Defteri

No. 29

Yazan: Francis Machard

Çeviren: İskender F. SERTELLİ

Bu güzel kadının bana tekrar bakıp gülmekten anladım ki iltifat bekliyordu

Garson yüzüme manalı bir tavırla bakarak:

— Ne alacaksınız, Mösyö?

Diye sordu.

Nevyorkta bir dostum bana Parisli garsonların çok alıycı olduklarını söylemişti.

Garsonun manalı bakışından hiç de şüpheye düşmedim.

— Şampanya.

Diye cevap verdim.

Çoktanberi şampanyaya hasret çekiyordum. Gerçi bu bizim içkimiz değildi. Fakat Nevyorkta bir dostumun evinde birkaç kere içtiğim için, lezzetini bir türlü unutamiyordum.

Şampanya geldi..

Şampanyanın yalnız gürlütüsünü sevmiyordum. Hangi masaya gitsen: «Ben buradayım!» diyen bir ses çıkarmıyordu.

Ne yapalım? Katlanmalı.. diye rek içmeğe başladım.

Biraz sonra yanımdan - ortada dolayan Paris çöceklerinden - bir kadın geçti.

Yürüdü..

Dönüp arkasına baktı.

Gülümsedi.

Bana bakıyordu.

İlk önce kendimi şöyle bir yokladım. Hiç bir eksiklik göremedim.

— Ah bu kadınlar... Ah bu Parisliler...

Diye mırıldandım.

Fakat, bu güzel kadının bana tekrar bakıp gülmekten anladım ki, benden davet ve iltifat bekliyordu.

Başla selâm verdim: — Bana biraz arkadaşlık etmez misiniz?

Yeni hareket arifesinde

(1 inci Sahifeden Devam)

tir. Fakat bu hareketin, gerek strateji, gerek pratik bakımlarından çok kıymetli dersler alabiliriz ve bu dersleri almaktan halî kalmıyacağımızdan emin olunabilir.

Strateji bakımından, hava üssleri mefkudiyeti, gerek Yunanistanın müdafaaında ve gerek daha büyük nisbette Giritin müdafaaında zayıf noktamızdır. Aylarca evvel 12 adadan birçoğunun ve Ege denizindeki Yunan adalarının işgal edilmemesi ve mümkün olan her yerde tayyare maydanları inşa olunmaması, sayıları teassüf bir hata teşkil etmiş benzemektedir.

«Taktik bakımdan, Giritteki tayyare meydanlarının müdafaaı kifayetsiz gözükmiş benzemektedir. Bütün Girit için lüzumlu garnizon hakkında da yanlış düşünölmüştür.

Fakat bu tenkitler kadar şu cihet de doğrudur ki Girit müdafaaı şanlı bir safha olarak kalırmaktadır ve Britanya bahriyesinin ve ordusunun uzun tarihinde başka bir parlak faslıdır. Almanlar, ağır darbeler yemişlerdir. Almanların yüksek antrenman görmüş asker ve tayyare bakımından kayıpları çok ağırdır. Bu kayıpların atalet verici mahiyette olup olmadığı istikbalde görülecektir.

Önümüzdeki mesele, İskenderiye deniz üssümüzün ve Süveyşin müdafaaıdır. Bu müdafaa için Kıbrıs adası ve oradaki mevzî - mizi temin için lüzumlu kâfi tedbirler, en büyük ehemmiyeti haiz bulunmaktadır. Hava kudreti meselesi burada da kat'i bir unsur olacaktır. Uzaklık dolayısıyla Almanlar, hava kuvvetlerini Kıbrıs'a karşı istimal için, Giritte olduğu kadar müsait bir vaziyette bulunmayacaklardır.

Hitler, şimdi Suriyeye yerleşmeğe teşebbüs etmektedir. Suriyede bulunan Almanlardan nefret eden ve General de Gaulle'a itti-haka hazır olan birçok Fransız askerlerine müstacel surette bütün teşkilatı yapılmalıdır. Eğer halen Filistin ve Mısırda bulunan hür Fransız kuvvetleri, Suriyedeki Alman tayyarelerinin hücumlarına karşı bizim hava kuvvetlerimizin himayesinde Beyrut'a ve Şam'a doğru yürürlerse, bu teşkilat verilebilir olacaktır. Bugünler, azimkâr bir siyasi hareketi, hatta cür'etkârane surette harekâtı bulmak, lâzımsa riskler almağı icabettirmektedir. Kıbrısın müdafaaı için, Suriyenin dost ellerde bulunması lâzımdır.

Kadın ciddi bir nezaketle teşekkür ederek, karşıdaki boş sandalyeye oturdu.

Kendisine ne içeceğini sormadan, garsondan bir boş kadeh istedi. Biraz sonra kadeh geldi şampanyayı birlikte içmeğe başladık.

Bardaki insanlar müthiş bu coşkunluk içinde dans ederek içrek eğleniyorlardı.

Kadın yüzüme bakmadan sordu:

— Artist misiniz, Mösyö?

— Hayır...

— Ressam olmalısınız.

— Hayır...

— O halde dalgın bir müzisyen.

— Hayır...

Son cevabı verirken, onun bana «dalgın» deyişinden şüpheledim.

— Hiçbiri değil. Bir tüccarım.

Fakat, dalgınlığıma neden hükmettiniz?

Kadın kendini tutamadı..

Güldü:

— O halde sol dudakınızın üstünde saçkıran hastalığı var zannederim. Biyüğünüz öbür kısmını da tıraş etseydiniz. Bu kadar garip görünmezsiniz!

Birdenbire ürperdim.

Cebimden küçük aynamı çıkardım.. yüzüme baktım.

— Aman yarabbil! Biyüğümün bir tarafı düşmüş de haberim yok..

Bu şekilde o kadar çirkin ve gülünç görünüyordum ki...

Nihayet tevile mecburdum:

— Öbür dudagımın üstünde hâlâ bu hastalığın izleri var, Madam!.. Tek bryıkla gezmeğe ve o

(Arkası var)

Azmi kızı Hayret'e İstanbul Kadastro Hâkimliğinden:

D. 941/218

Avram Dimetridi kızı ve Anastas Devlet oğlu karısı Yunan tebasından Eleni vekili Ahmet Sabri tarafından Kadıköyünü Cafağa mahallesindeki Köy yeni Nazmiye sokakında eski 21 mükerrer yeni 1 No. lu hanesi müvekkilin fıratı zannıyla hükümetçe mübadil Azmi kızı Hayrete tahsis edilmiş ve bilâhare Muhtelit Mübadele Komisyonuna yapılan tahkikat üzerine fıratı olmayıp Yunan tabiiyetini ictisap ettiği anlaşılarak mezkûr Komisyon kararile mezkûr hane müvekkiline inde edilmiş ve İskân Müdürlüğüne 19/3/934 tarih ve 249 No. lu tezkere ile Kadıköy Tapu Sicil Muhafızlığına bildirilmiş ve defteri mahsusuna işaret edilmiş ve Hayretin yaptığı masraf kendisine verilerek noterden tasdikli ibra senedi alınmış olduğu halde Kadastro mezkûr hanenin alldığı kalmıyan Hayret namına tesellî edildikten tashihi hakkında maliye hâzesine aleyhine ikame edildiği davanın muhakemesi esnasında Hayretin mahkemeye davetine karar verilmiş, gösterilen ikametgâhında bulunmadığı ve ikametgâhının meçhul kaldığı anlaşıldığından davetie ve giyap kararı Son Telgraf gazetesiyile ilân yapılmış olmasına rağmen mahkemeye gelmemiş olduğundan giyabında devam eden muhakeme neticesinde: Mezkûr hane kaydının davacı Eleni namına tashihine 23 Mayıs 41 tarihinde karar verilmiş olduğunda H. U. M. Kanununun 142 ve müteakip maddeleri hükümlerine tevfiқан işbu kararın neşri tarihinden ferdası gününden itibaren bir ay zarfında usulü dairesinde Sultanahmet Defterhane Kadastro Mahkemesine gelecek kanun yollarına müracaat edilebilmek üzere işbu hüküm fıkrası ilân tebliğ olunur. (5383)

Hatayda işe işleri

Ticaret Vekâleti İşe Müsteşar Şefik Soyer işe işleri üzerinde tetkikler yapmak üzere Hataya gitmiştir. Müsteşar bir müddet hatayda kalacak ve oradan doğru şehrimize

Hücum Borusu

Trablusu Nasıl Aldık, Nasıl Kaybettik?

Yazan: RAHMI YAĞIZ

Tefrika No. 57

Vicdansızları görünce Türk memurları acı bir göz hareketile birbirlerine baktılar

Bir anda esaretin kapkara ve korkunç pençesine düşmekle bir ruh bocalaması geciren Trablus Vali vekili, komodor, jandarma komutanı ve diğer vilayet erkânı, davul zurna seslerini duyunca pencereden dışarı göz attılar.

Başta Hasine haini olmak üzere sahilde toplanan ve mütevacviz düşman kuvvetlerini merasimle karşılayan vicdansızları görünce yürekleri sızhayan Türk memurları acı bir göz hareketile birbirlerine baktılar.

Fakat, düşman karşıyanlar artık fazilet, insanlık, vatanperverlik ve milli duygulara apaykırı oyl tutuşlarına ayak uydurmuş bulunduklarından hiç bir şeye ehemmiyet vermiyorlardı.

Trablusa düşmanın saldırışından daha acı bir darbe olan bu hal ve hareket yalnız Osmanlı İmparatorluğunun milli gerçeğince değil, dünya milletlerinin hatta İtalyanların bile nefretle karşıladıkları bir hareket oldu.

Hasinenin hiçbir şey umurunda değildi.

O, Osmanlılardan zaptedileceğini kestirdiği Trablusta, İtalyanlar zamanında da mevkini muhafaza etmek sevdasına düşmüş, mal hirsile davranmış alçaklık yolunda ilerliyordu.

İtalyanlar, trablusa çıkınca evvelâ sahil muntakasında tutundular. Müfrezeler içerilere doğru ilerlemek istiyorlardı.

Sokak aralarında mevzi aldığını tevehhüm ettikleri Osmanlı kuvvetlerinden korkuyorlar, bir mukabil taarruz, bir ateş ve hücum karşısında soluğu filikalarında almak için yerlerini muhafaza ediyorlardı.

Donanmanın amiral gemisinden işaretlerle sahile soruldu:

— Niçin ilerlemiyorsunuz?

Buna cevap verecek yerde hâlâ bulundukları vaziyeti muhafaza eden kıt'alar tereddütle kımlandılar.

Harp Ansiklopedisi

yor.. Bilâhare tekrar İranın Eşkaniyân mülkünün eline geçiyor. Nihayet Milâttan biraz evvel Romalılar zaptediyorlar ve Şam şehri Roma devletinin zengin bir eyaleti oluyor. İranın zuhurile hristiyanlığın ilk önce Şamda neşri dahi Şama ayrıca bir hususiyet veriyor ve Şam Romalılar nazârında büyüyor.

(Dördüncü sayfadan devam) Romanın yıkılması Şam Bizans İmparatorlarının hissesine düşüyor. Bundan sonra yine İranın Sasani devletine geçerek, nihayet Hicazdan İslamiyetin dünyaya yayılması, en önce Şam İslâm ülkesine dahil oluyor.

İlk önce Hazreti Muhammed Şamın fethini arzu buyuruyorlarsa da, giden serdar buna muvaffak olamıyor. Bilâhare Hazreti Ömer'in hilâfeti zamanında Şam (Halit Bin Velid) tarafından - bütün havalisile - zaptediliyor. Ömer'in hilâfeti devrinde (Düşük) şehri dünyanın en mamur beldesi olarak tanınır ve imar ediliyor. Bundan sonra Emevi saltanatı sürüyor. Halife Abdülmelik ve oğlu Velid zamanlarında Endülüf fethediliyor. Bu münaşebette Hama, Hums, Halep ve Şamda muazzam mabetler, darülfünunlar, mesicitler inşa ediliyor ve bu şehirler Endülüsten Maveraülnehire kadar bütün İslâm âleminin maarif merkezi ve ziyaretgâhi oluyor.

Suriye bir aralık Abbasiler, Selçuklular idaresine de geçiyor; Beni Merdes, Beni Artuk ve (Atabek) Jerden (Beni Taftekin) gibi Tavaifi Mülûk dahi Suriyenin her tarafında saltanat sürüyor.

Hicri altıncı, yedinci, hattâ sekizinci asırlarda Şamda hüküm

Amiralin yeni emri işaretlerle tebliğ edildi:

— «Müfrezeler şehrin varoşlarına kadar ilerleyerek tesadüf edecekleri düşman kuvvetlerini tarda memurdurlar!»

Bu emir, ve arkasından Amiralin karaya çıkacağını bildiren işaretler korkak İtalyan müfrezelerini harekete getirdi. Kamçı altında zorla hamuda asılan arababeygirleri gibi isteksiz bir edâ ile muhtelif istikametlere bölünen İtalyan bahriyelileri şehrin sokaklarına arasına daldılar, gözden kayboldular.

Amiralin karaya çıkışı sırasında Hasine ile hain avenesi sahil kısmındaki evlere, eskiden hazırlanmış İtalyan bayraklarını açmışlar, gece için de fener alayı yapmağa lüzumlu tedbirlere girişmişlerdi...

Halbuki, Trablusu boşaltarak Aziziye'ye çekilen kadro halindeki Osmanlı ordusu, bütün kudretsizliğine rağmen düşmana mukavemet hazırlanıyor, İstanbulda ve memleketin diğer parçalarında kıymetli Türk erleri kendi vasıta ve silâhlarla bu zayıf orduya ihtiyak için tertibat alıyordu.

İstanbulda kıyamet kopmuştu. Trablustan alınan telgrafı, Besim Beyin son verdiği ve Sadrazamın cevapsız bıraktığı şifreleri Meclise arz etmişlerdi.

Yeni Sadrazam Said paşa derhal Trablusa yardım için nasıl tertibat alınacağını arkadaşlarıyla görüşüyordu.

Fakat bu görüşmeler uzadıkça uzuyor, yapılacak seri yardım; asker, silâh ve para gönderme işi aksıyor, bu yüzden Trablustaki Osmanlı ordusunun da vaziyeti güçleşiyordu.

Şeyh Süni, Libya çölündeki aşiretlerden topladığı müslimleri de Aziziye'deki Osmanlı ordugâhına getirmişti.

«Allahın izni ile düşmanı şimdilik Trablusta durduralım. (Arkası varı)

FAR

HASAN
FARE ZEHİRİ

İstanbul Musiki San'atkarları Cemiyetinden:

1 — İstanbul Belediyesinin tamimleri üzerine ehliyetiz hiç bir musiki San'atkarının çalışmayacaklarından 7 Eylül 941 tarihinde bir ehliyet imtihanı yapılacaktır. Bu imtihana hazırlanmak üzere 6 Haziran 941 den itibaren her Cuma saat 14 ten 16 ya kadar Tübede Esnaf Cemiyetleri Salonunda parasız ders gösterilecektir.

2 — Hazırda cüzdanların değişmesi mecburi olduğundan mensuplarımızın ceza görmeden müracaatları bildirilir.

İstanbul Defterdarlığından:

Galatada Camii Cedit mahallesinde Ömer sokakında kâin eski ve yeni 17, 19 sayılı ve 12600 lira muhammen bedelli iki mağazanın hazineye alt 1/2 hissesi 12/6/941 Perşembe günü saat 15,30 da MİH Emlâk Müdürlüğündeki komisyonda kapalı zarf usulüyle satılacaktır. Taliplerin teklif mektuplarını ihalenin yapılacağı saat 14,30 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri ve fazla malûmat için de MİH Emlâk 4 üncü kalemine müracaatları. «3978»

Sahip ve Başmuharriri: Etem İzzet BE NİCE, Neşriyat Direktörü: Cevdet KARABİLOĞIN «Son Telgraf Matbaası»

Inhisarlar Umum Müdürlüğünden

31 Mayıs 1941 tarihinde mer'iyete giren yeni vergi zamları kanununun tatbiki dolayısıyla Millî Müdafaa vergileri dahil olmak üzere mamulâtımızın müstehlake satış fiyatları aşağıda ilân olunur:

Sigara, Tütün, Enfiye, Pipo Tütünü, Püro, ve Tönbeki

Sigaralar	Paket şekli	Kuruş
Sipahi Yalözlu	20 adet	37
Samsun İnce	20 "	32
Yaka	10 "	16
Yaka	20 "	32
Çeşit	25 "	38,75
Çeşit	50 "	77,50
Çeşit	100 "	155
Boğaziçi	20 "	26,50
Yenice İnce	20 "	22
Serkidoryan	20 "	19
Bafra Mader	20 "	18
Gelincik	20 "	17,50
Enâlâ	20 "	17
Tiryaki kalın	20 "	16,50
Tiryaki ince	25 "	17
Birinci kalın	20 "	14
Birinci ince	20 "	13
Üçüncü ince	20 "	9,50
Hanımeli	20 "	10,50
Halk kalın	20 "	8,50
Köylü kalın	20 "	7,50
Köylü ince	20 "	6,50
Doğu	20 "	6
İkiz	20 "	8,50

Tütünler	Paket şekli	Kuruş
Enâlâ	20 gran	17
Bafra	20 "	12
Tatlı ser. Fab.	25 "	12,50
" " Atölye	25 "	10
Beşinci Fab.	25 "	8,50
Beşinci Atöl.	25 "	7
İkinci Köylü	20 "	6
Muhtelif:		
Yerli enfiye	25 "	12
T. Pipo tütt.	20 "	24
T. Pipo tütt.	50 "	60
T. Pipo tütt.	100 "	120
Yerli Pipo T.	100 "	40
İsfahan Boh.	500 "	400
" " tönbeki	25 "	17
" " "	100 "	68
" " "	500 "	40
İkinci İsf.	25 "	14,50
Esmer Sigaril.	1 adet	5
Toros Püro	1 "	11

Rakı, Şarap, Votka, Kanyak, Likör, Vermut, Bira

Nev'i	Derece	Cl.	Kuruş
Klup rakısı	50	50	160
Hususi Fevkalâde	50	100	304
" "	50	50	160
" "	50	25	83
" "	50	15	54
Yeni Rakı	45	100	212
" "	45	50	114
" "	45	25	60
" "	45	15	40
İyi Rakı	43	100	164
" "	43	50	90
" "	43	25	49
Votka	40	100	194
" "	40	50	105
" "	40	25	56
Tabii Kanyak	41	70	179
" "	41	35	100
" "	41	15	52

Nev'i	Derece	Cl.	Kuruş
Vermut	17	100	132
" "	17	70	104
" "	17	50	88
Kınakınalı Şar.	17	100	132
" "	17	50	88
Likörler: Kayısı, Ahududu,			
Çilek	—	100	247
" "	—	50	143
" "	—	25	71
Diğer Likörler	—	100	207
" "	—	75	207
" "	—	50	123
" "	—	25	63
Şarap: Sek, Dömi Sek,			
Kırmızı	—	340	167
" "	—	200	110
" "	—	70	48,50
Misket Şarabı	—	70	53,50
Bira	—	50	20

Not: 1 — Tuzun beher kilosuna 1 kuruş Müdafaa Vergisi zam medilmiştir.
2 — Hususi eşhas tarafından imal edilip muhtelif etiketler altında satılan rakırlar derece ve hacimlerine göre idare rakırları fiyatlarına tâbidir.
3 — Şarapların satış fiyatlarında şişe hacimlerine da göre etiketlerinde yazılı şişe depozitoları dahildir.
4 — Bira fiyatında şişe depozitosu dahil değildir.

AKER Ticaret ve Sanayi

Türk Anonim Şirketinin Hissedarlarını
Fevkalâde İctimaina Davetnamedir.
RUZNAMEİ MÜZAKERAT

1 — Meclisi İdare tarafından verilen esbabı mucibeli raporun okunması,
2 — Esas mukavelenin yedinci maddesi mucibince tamamen mevzu sermayenin yüzde yüz nisbetinde tezyidi.
3 — Esas Mukavelenin dördüncü, Yedinci, Kırk birinci ve Yetmiş altıncı maddelerin tādili.
Şirket mukavelenemesinin Elli beşinci maddesi mucibince fevkalâde ictimaa davet edilen Umumi Hey'et 25/6/941 tarihinde müsadif Çarşamba günü saat 14 raddesinde Şirketin Merkezi bulunan İstanbul, Zindanpıda, Nalburul Çarşısında kâin 347 No. lu mağazada Fevkalâde ictimaa aklederek yukarıda ruzamede yazılı hususları sermayenin lâakal rubunun temsil eden hissedarların huzuru ile müzakere ve karara raporu lıyeceğinden umum hissedarların asaleten veya vekâleten karar bulmaları lüzumunu beyan ve ilân eyleriz.

İDARE MECLİSİ

Fatih Sulk İkinci Hukuk Hâkimliğinden:

Mehmet Talaile; Fatih, Mustafabey mahalles, Kıztas Caddesi, numara (5) de, yahut, Beyaas, Tavaşatış mahalles, Büyük Haydar Efendi sokak (10) No. lu Vehbi Apartmanı daire (3) de:

Hissedar bulunduğunuz Kazlıçeşme, Tabakhane, Hacı Hasan sokakı köşesinde, eski 12, 22, 26, yeni 28 numaralı gayrimenkulün suyunun izalesi hakkında aleyhinize (941/4) No. ile Ali Ağca tarafından açılan davanın ruyeti için çıkarılan iki davetiyede bulunmadığınızdan (23 Haziran 41) Pazartesi saat (10) da Mahkemeye gelmeniz için davetiyeye tebliği makamına kaim olmak üzere bermucibi karar on beş gün müddetle ilân olunur.

Esas No. 1941/44

ZAYİ — Eyüp Ortaokulundan aldığımız 934 — 835 yılı Ortamektep mezu niyet şahadetnamemi zayı ettim. Yenisini alacağımın eskisinin hükmi olmadığı ilân olunur.
713 numaralı Fethi EREN

ZAYİ — Kütahya Askerlik Subesinden almış olduğum askerlik terhis tezkerem ile nüfus cüzdanımı zayı ettim. Yenisini alacağımın eskisinin hükmi olmadığı ilân olunur.
1314 Tevellüdü Nail GÜLEK

RADYO

3 Haziran 1941

18.00 Program ve Memleket Ayanı.
18.03 Müzik: Fasil Sazi.
18.30 Ziraat Takvimi ve Toprak Mahsulleri Borsası.
18.40 Müzik: Dans Havaları.
19.00 Konuşma: (Yuva Saati)
19.15 Müzik: Radyo Salon Orkestrası (Violonist Necip Önerkin) 1. Keler Bela: Renkleri Kıyısında (Vals) 2. Lale meklemoresk.
19.30 Memleket Saat Ayanı, ve jans Haberleri.
19.45 Müzik: Radyo Salon Orkestrası Programının Devamı. Mendelssohn: Bir yaz hatırası (Suit), 4. F. Liszt: Lüksemburg Kontu Op. 104. tinden Bahar Gölgesi (rango Bedriye Tüzün'un rakiyle).
20.15 Radyo Gazetesi.
20.45 Müzik: Radyo Salon Orkestrası Programının Devamı. 5. Leopold: Arabia, 6. R. Wagner: Hindlinin Sarkısı. Koester: Hind Ninnisi.
21.00 Konuşma: Memleket Postası. Nihad Esengin.
21.30 Konuşma.
21.45 Müzik: Klasik Program. Set: Mesud Cemil.
22.30 Memleket Saat ayanı, ve jans Haberleri; Eshan: Tahvilât, Kambyo — Nalbur Borsası (Fiyat).
23.00 Müzik: Dans müziği.
23.25/23.30 Yarıncı Program. Kapanış.

YARINKİ PROGRAM

7.30 Program ve memleket Ayanı.
7.33 Müzik: Hafif program (PL).
7.45 Ajans haberleri.
8.00 Müzik: Hafif Programın Devamı (PL).
8.30/8.45 Evlin Saati.
12.30 Program ve Memleket Ayanı.
12.33 Müzik: Hafif Şarkılar ve Türlüler.
12.45 Ajans Haberleri.
13.00 Müzik: Radyo Salon Orkestrası (Volonist Necip Önerkin) 1. Schubert: Mars, 2. Franz Agtiero (Paso - Doble). Koenig: Posta Borusu (Görüp).
13.15 Müzik: Hafif Şarkı ve Türlülerin Devamı.
13.30/14.00 Müzik: Radyo Salon Orkestrası Programının Devamı. 4. Pachernegg: Galop. 5. Raymond: Gel, Gülelim. 6. Heyken: Entremzzo. 7. Rossini: La Danza. 8. Noack: Cüceler Resmî-Göçü. 9. Gounod: Faust rından Vals.

Fatih Sulk İkinci Hukuk Hâkimliğinden:

Sara; Sarachanebaşı; Ferhodağa sokak numara (7) de Bekir Karası.

Hissedar bulunduğunuz, Kazlıçeşme, Tabakhane Hacı Hasan sokakı köşesinde eski 12, 24, 26, yeni 28, No. lu gayrimenkulün suyunun izalesi hakkında tebliğ ettiğiniz davetiyeye nazım gibi çıkarılan giyap kararında gösterilen adreste bulunmadığınızdan ruyetinizde bakılan davada keşin ruyetinizde raporun verildiği ve hükmi müddetinde itiraz etmezseniz vakıf ruyetini kabul etmiş sayılacağınızı bildirir. İlgü giyap karar tebliğ makamına kaim olmak üzere on beş gün müddetle ilân olunur. Esas No. 1941/44

TAKVİM			
Rumi 1357	Hızır	Hicri 1360	
MAYIS	29	C. EVVEL	7
Yıl 941 Ay 6	Vasati S. D.	Vakit	S. D.
HAZİRAN	5 29	Güneş	8 54
	13 12	Öğle	4 36
	17 12	İkindi	8 30
	20 36	Akşam	12 00
	22 35	Yatsı	1 00
3 SALI	3 14	İmsak	6 39

Şirketi Hayriyeden:

Bu akşamdan itibaren her gece saat 24.15 de Köprüden Üsküdar'a bir sefer yapılacağı sayın yolculara ilân olunur.